

Največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2676 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 20. — ŠTEV. 20.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 24, 1920. — SOBOTA, 24. JANUARJA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

OBRAVNAVA V ALBANI NE ZAOSTAJA ZA SLAVNO ŠPANSKO INKVIZICIJO

OBSODBE SO ŽE EZGOTOVLJENE. — SPLOŠNO PREVLAĐUJE PREPRIČANJE, DA BO JUSTIČNI ODBOR PRIPOROČIL IZKLJUČITEV PETERO SOCIALISTOV. — "NEVIDNO KRALJEŠTVO". — "VI NISTE NABI SODNIKI". — ZNAČILEN GOVOR ODVETNIKA HILLQUITA.

Albany, N. Y., 23. januarja. — V najkrajšem času bo izrečena obsodba proti peterim socialističnim assemblymenom. To se bo zgodilo takoj, kakor hitro bo naveden ves dokazilni material. Vsi, časnikarski poročevalci, zagovorniki in obtoženci so pa prepričani, kakšen bo uspeh obravnave. Vedo, kaj se bo zgodilo, pa če nastopi kakva priča ali pa nobena.

Jasno je, da go justični komite predlagal izključitev peterih socialistov, ki so bili postavnim potom izvoljeni v ljudsko zastopstvo.

Zelo značilno pri vsem tem pa je, da se tožitelji branijo naslova "tožitelj", ampak hočejo biti le preiskovalci. Včerajšnja obravnava je jasno, pokazala namene teh ljudi, ki bi v polni meri zaslužili ime in naslove španskih inkvizitorjev.

Na vse načine si namreč prizadevajo spraviti socialistično stranko v zvezo z mednarodnim socialističnim gibanjem, in s to vrvojo, če se jim bo posrečilo splesti jo, nameravajo pognati socialistične zastopnike iz assemblyja.

Gospod Littleton je rekel, da je socialistična stranka s svojimi pristajši vred član nekakega nevidnega svetovnega kraljestva "internacionale". To pa vsled tega, ker je socialistična stranka sprejela neko resolucijo, v kateri izraža svoje simpatije z rusko sovjetno vlado.

Gospod Littleton je zelo navdušeno govoril. Internacionalo je označil kot državo brez meje, katera sega preko vseh oceanov. Višek njegovega govora je pa bil, ko je vzkliknil:

— Kako se glasi obtožba? Obtožba se glasi, da ti možje, ki pripadajo nevidni državi internacionala, opravljajo službo Leninovih in Troekijevih agentov. Oni ne hrepene po tem, da bi zgradili na razvalinah kakšne infamne avtokracije sovjetno vlado, ampak sovjetno vlado hočejo zgraditi na razvalinah ustave, katero je dolžan vsak mož braniti do zadnje kaplje svoje krvi.

Vprašanje je le sedaj, če sm je nadela socialistična stranka krivko in če pod to krivko nudi roko naši našim organizaciji. V enem kotičku srca te petoro počiva Lenin in Troeki, drugi kotiček pa pripada spertakur. Ti ljudje niso lojalni s tem, da so se priključili strankarski organizaciji tujo-rodeci in so se izročili tujemu gospodu.

Tožitelji so danes tudi izjavili, da je obravnava naperjena tudi proti socialistični strani. Mr. Stanchfield je konstatiral, tekem obravnave, da se bo preiskava bila s taktičnimi metodami socialistične stranke ter njenim programom. Socialistični program baje zahteva strmo glavljenje državne moči ter popolno odpravo države.

Zagovornik Stedman je priznal, da je socialistična stranka izrazila svoje simpatije sovjetni Rusiji. To se pravi, da priznavajo socialisti Rusiji pravico samoodločevanja kot jo priznavajo Irski ali Indiji ali pa kakih drugi deželi.

Ena sama taka izjava pa nikakor še ni zadosten dokaz, da je socialistična stranka v zvezi s komunistično internacionalo v Moskvi oziroma da nameravajo kaka nasilja v Zdrženih državah.

Taki dokazi ne morejo držati, ker sploh niso dokazi. Stedman je dokazoval, da so socialisti odgovorni svoji stranki. Socialistične stranke v Zdrženih državah pa ne kontrolirajo tuje-rodeci in je najbrže ne bodo nikoli kontrolirali.

Glede najstrebje obdolžbe, namreč, da socialistična stranka hrepene po nastitnem prevratu, je izjavil zagovornik Stedman.

— Mi nasledujemo politični program. Mi verujemo, da mora večina diktirati razvoj človeke družbe.

Glede Rusije je izjavil: — Rusija je izstrelila nekaj svojih idej v zavestne polke in ti polki so takoj odpovedali službo. Iz tega je razvidno, da so ideje večih tudi militarizmu lahko škodljive.

Predsednik Martin je nato pripomnil: — Mi ne zatrujemo, da so ti možje zločinci.

Po teh besedah je pa skočil kvišku zagovornik Hillquit ter zahteval, naj pride ta izjava v zapisnik.

BOJI V SIBIRIJI

Tudi Amerikanci so se morali vmešati. Semenov je prevzel poveljstvo nad maloštevilnimi četami.

Vladivostok, Sibirija, 22. jan. (Zakaznelo poročilo). — Po čeli Sibiriji se vrše boji med raznimi oddelki. Ameriške čete se unika oboj ob Sohan železnici ter so se sadije dni večkrat zapletle v boj.

Celostovski generalni štab poroča, da se je oddelk polkovnika Morrowa, ki je hotel izprazniti bajkalski okraj, spustil v boj s precejšnjo boljševiško silo.

Edini Amerikanci, ki se še nahajajo v nevarnem okraju, so ljudje, pripadajoči pokraj generala Morrowa. Kdaj bodo dospeli sem, se zaneskrat še ne da povedati. Vse je namreč odvisno od železniške vrste.

London, Anglija, 23. januarja. Neke brzojavne iz Pekingsa nanašajo da je prevzel poveljstvo v vzhodnem delu Sibirije general Semenov. Sibirijca pristajajo, naj

da nima posebno veliko mož na razpolago.

Prebivalstvo v Amurski dolini ter severno od Vladivostoka se je začelo puntati.

London, Anglija, 23. januarja. Oficijelno se glasi, da je v zadnjih treh tednih zapustilo Odeso nad dvajsettisoč oseb. Odslo bi jih bilo še več, če bi bilo čez železnico na razpolago.

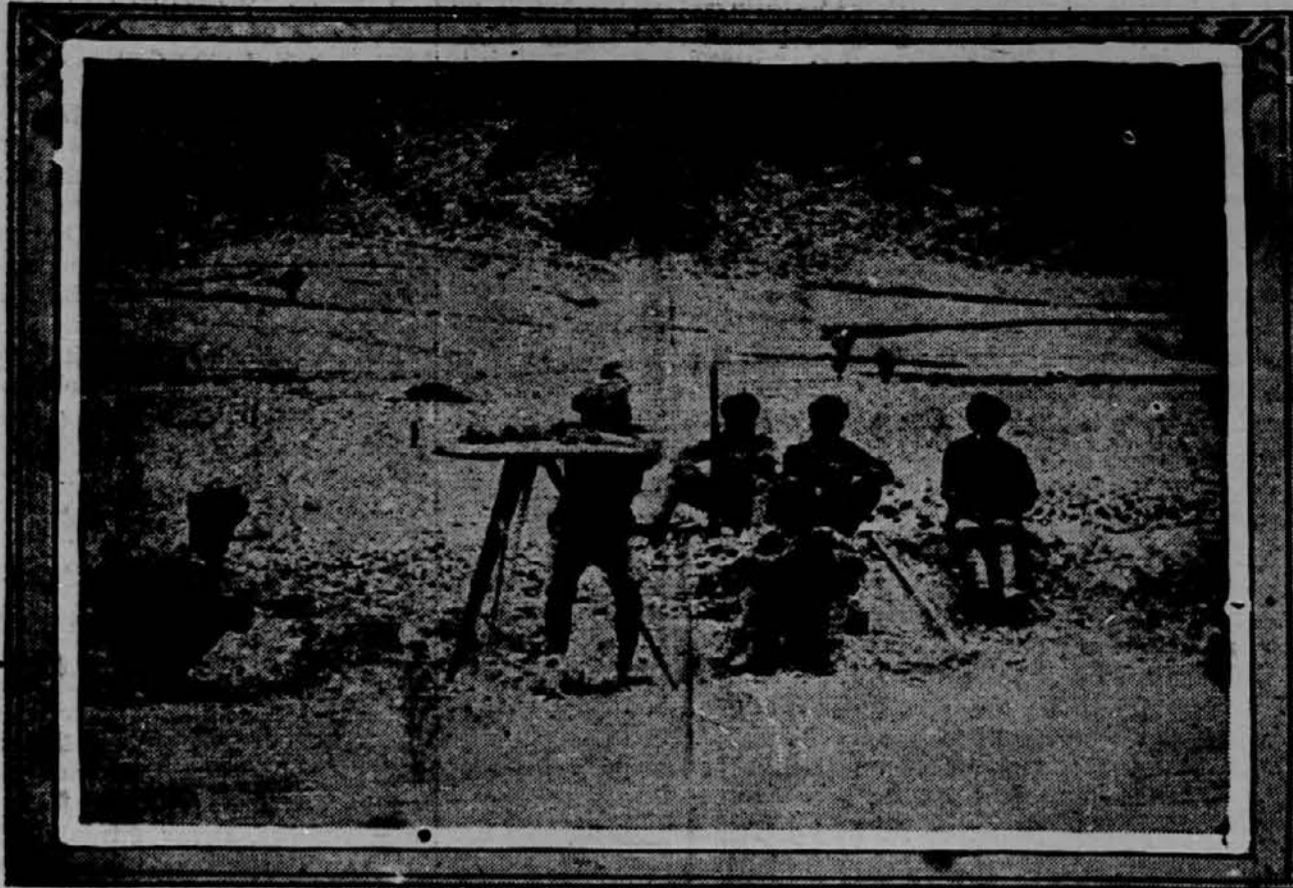
POSEBNA MISIJA DENIKINA

Novorosijsk, 19. januarja. (Ruska brzojavna agentura). — Posebna misija iz Južne Rusije, kateri načeluje podtajnik za notranje zadeve Kronski, bo kmalo odpotovala v Zdržene države. Naloga misije je uveljaviti politične odnose z Zdrženimi državami.

Misija bo tudi storila svoje kore, da zopet ustanovi ekonomske odnose med Južno Rusijo in Ameriko z osirom na izvoz in uvoz. Člani misije bodo specialisti, ki popolnoma poznajo ekonomsko, politično in vojaško vprašanje.

London, Anglija, 23. januarja. Neke brzojavne iz Pekingsa nanašajo da je prevzel poveljstvo v vzhodnem delu Sibirije general Semenov. Sibirijca pristajajo, naj

PRIZOR TEKOM USTAJE NA MEJI INDIJE.

ALBANCI SO ZAČELI GROZITI

Načelnik albanske delegacije v Parizu pravi, da se bodo Albanci v skrajnem trenutku poslužili skrajnega sredstva, namreč gerila vojne. — Oni nočejo nobenega gospodarja — niti Jugoslovana — niti Grka.

Poroča W. E. Nash.

Paris, Francija, 23. januarja. Dočim se Italija in Jugoslavija zblizujeta glede rečtve jadranskega sredstva, se za Albanijo nihče ne saneni. Albanija je popolnoma v ovažju; podobna je petemu kolesu.

Načelnik albanske delegacije, Monsignor Bunce, aleški škof, je izjavil:

— Mi nočemo imeti niti Italijanov, niti Jugoslovancev, niti Grkov za svoje gospodarje. Mi hočemo imeti samostojno državo, tako državo kot smo jo imeli leta 1913.

Albanska delegacija je prišla v Parizu leta 1919 polna upanja, vsa zaverovana v Wilsonov princip samoodločevanja. Kmalo je bila razočarana, kot so bili razočarani Perzijci, Arabci in Egipčani. Mirovna konferenca se pa ni zmenila za Albance, kljub temu, da je francoski zunanji ministri Pichon obljubil tedanjemu načelniku Mehmed beju iz Korice, da ga bo zaslišal, predno se bo odločila usoda njegove dežele.

Kot se pa sedaj vidi, je diplomat pojedel svojo besedo.

Albanska delegacija je čudna zmes. Načelnik je katoliški škof. V pisarni sedi v svoji škofovski obleki. Drugi član je neki mohamedanski plemič, tretji pa pravoslavni duhovnik. Vsi trije se prav dobro razumejo med seboj.

Zelo smo bili razočarani — je rekel škof — ko je zapustil Mr. Polk z ameriško delegacijo Pariz. Izza onega časa nam ni naklonjena nobena velesila. Če pa da Liga narodov mandat nad nami ter če nam hočejo ukrasti Jugoslovani in Grki kaj ozemlja, naj pazijo. Naše edino sredstvo bo gerila vojsa.

Albanija zna samo sebe vladati. Albanija ne potrebuje nobenega jereba. Vse, kar ste slišali, Amerikanci v letu 1913 glede državljanske vojne, vse je bilo laž. Pogledajte, kakšni člani tvorimo delegacijo. Različnih prepričan in ver. Kljub temu smo pa vsi Albanci ter se razumemo med seboj. Mi zahtevamo zase edinote ono osemalje, v katerem živi osem deset ali več odstotkov Albancev. To ozemlje pa vsebuje tudi Valon ob jadranskem morju, kate-

NEMEC JE ŠE VEDNO NEMEC

Ameriški časnikarski poročevalci se je pregrešil proti postavi. — Poroča George Whittle.

Berlin, Nemčija, 23. januarja. slučajno sem opazil, da se vsi avtomobili in vozovi skrbno izogibajo srednjega prehoda skozi Brandenburška vrata. Svojem šoferju sem rekel, naj me povede skozi srednji prehod.

— Ne smem — je odvrnil — tam skozi se vozi samo kajzer.

— Toda sedaj ni več kajzerja — sem odvrnil.

— To je že res — je odvrnil, toda kaznovan je še vsakdo, kdor vozi tam.

— Kar peljite — sem odvrnil, — bom že jaz plačal kazen.

Šofer se je nekoliko vstavil, slednjič je pa vendarle pognal skozi srednji prehod. — Ko sva dospela do Živalskega vrta, je bil že za nami policaj. Izvlekel je iz žepa debel zapisnik ter oblastno rekel:

— Prelomili ste postavbo in morate jutri pred sodišče.

— Zakaj? — sem ga vprašal.

— Oni prehod je rezerviran samo za kajzerja.

— Kakšnega kajzerja? — sem vprašal. — Policaj je začel postajati nestrpen. — Ali mislite, da se bo kajzer vrnil. — Ali me bodo obsodili v socialno-demokratski Nemčiji, če bom rekel, da sem se peljal skozi kajzerjev privatni prehod?

— Ne vem, kaj se bo zgodilo — je odvrnil policaj v še večji zadregi.

— Ali se predsednik Ebert lahko pelje tam skozi?

— Ne vem, bom poizvedel — je rekel ter izgubil za vogalom.

ZALOSTNA SLIKA

Dunaj, Avstrija, 22. januarja. Obvestilo, da bo omejena zaloga mesa na razpolago na centralnem trgu in da so bile prideljene vsaki osebi po tri unče, je imelo za posledico, da so se zbrale tam veliki množice ljudi.

40.000 si je priborilo vstop v tržnico ob šestih zjutraj in na daljnih 20.000 je skušalo pozneje najti vhod. Številni so omedleli in ljudje so jih pohodili. Zmešnjavo so še povečali žepni tatovi, ki so prišli na lice mesta velikim številu.

regu Italija tako odločno zahteva zase iz strateških ozirov, se verna del Egipta, katerega zahtevajo Grki ter okoliščina Skadra, ki je sedaj v jugoslovanskih rokah.

KAJ PRAVI ITALJAN O D'ANNUNZIJO

Ponorelega pesnika so začeli Rečani sovražiti. — Prebivalstvo mu baje streže po življenju.

Reka, 23. januarja. — Riccardo Zanella, vodja reške ljudske stranke je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu:

— Reka je že do grla sita kontrole Gabriela D'Annunzija. Skoroj v vsaki hiši je bolezen; ljudem primanjkuje hrane in vsakdanjih potrebščin. Pesnik se boji, da bi ga ne ubili ter je nočindan stirogo zastražen.

Nadalje je rekel Signor Zanella, da ne more Reka sprejeti načrta predsednika Wilsona, namreč, da bi pripadla Jugoslaviji. Jugoslavlani imajo veliko drugih pristanišč in Reke čisto nič ne potrebujejo. Želja prebivalstva pa je, da se priklipi Reka Italiji.

Kapitan D'Annunzio je nasilno zatrl vsak princip proste vlade — je rekel Zanella, ki je bil svoj čas reški župan. Svoje legije je napravil prebivalcem, v mestu je delal "trubel" mesec in mesec ter kar na svojo roko zaplenjal ljudsko lastnino. Ljudje so že do grla siti njegove vlade. Hrane je malo, bolezi vsak dan več. Naše finance so na robu propada. Devetdeset odstotkov meščanov zahteva, naj pesnik prejkomožeče odide s svojimi možmi vred.

D'Annunzio se pa strašno boji za svoje življenje. Zadnji čas ni spal niti dve noči pod eno in isto streho. Neprestano ga straži oddelk arditov. Po mojem mnenju ne bo mogel ostati na Reki več kot še en mesec. Njega in njegovo bando lahko izžene brigada dobrih vojakov.

Reka je sprejela predlog generala Badoglio glede kontrole mesta, toda D'Annunzio se ni hotel pokoriti tej odločitvi. Jaz sem zto, da bi Reko anektirala Italija, toda najbrže se to ne bo zgodilo. Celo zadevo prepuščam zunanjemu ministru Tittoniju v Parizu.

Mi nikakor ne moremo sprejeti predloga predsednika Wilsona ter se podvreči Jugoslovancev. Mi moramo ohraniti svoj italjanski značaj ter svojo civilizacijo. Kajti oboje je v nevarnosti. Reka ni za Italijo trgovskega pomena, Italjanska pa mora biti, da ohrani svojo italjansko civilizacijo.

NEMOJKA NAJ PRIJMA IRKO

Berlin, Nemčija, 23. januarja. Neke dopisnik v Deutsche Zeitung priganja nemško vlado, da

POGAJANJE MED ANGLIJO IN BOLŠEVIKI

ZASTOPNIK BOLŠEVIŠKE RUSIJE, LITVINOV, SE PRITOŽUJE NAD ŠPIONAŽNIM SISTEMOM. — Z ODPRAVO BLOKADJE JE ZADOVOLJEN. — RUSI SE HOČEJO POGAJATI V KAKI DRUGI DEŽELI. LITVINOV JE NEPRESTANO ZASTRAŽEN.

London, Anglija, 23. januarja. — Dopisnik tukajšnjega "Heralda" poroča iz danskega glavnega mesta, da so prišla pogajanja med angleškim zastopnikom Jamesom O'Grady-jem in zastopnikom ruske sovjetne vlade Litvinov, v zelo kritični štadij. Kot znano, se vrše pogajanja glede izmenjave vojnih jetnikov.

Litvinov je skoraj v vsakem hotelu vprašal za stanovanje, pa ga ni mogel dobiti.

Apeliral je na boljševiškega zunanjega ministra Čičerina in na O'Gradyja pa ni vse skupaj nič pomagalo. Litvinov odločno zahteva, da bi se preneslo pogajanja v kako drugo deželo.

V svoji brzojavki, ki jo je poslal Čičerinu, pravi zastopnik boljševikov, da se mu skoraj ravnotako godi kot aretiraneu ter da so mu detektivji neprestano za petami. Ke je slednjič vendarle dobil neko stanovanje, se je takoj naselilo krog njega šest detektivov.

Zelo se zgraža nad holandsko vlado, ki noče izpolniti garancij, katere je zadala ko so bila predlagana pogajanja.

Litvinov je sprejel v avdienci zastopnika londonskega Heralda ter mu rekel, da je zadovoljen, ker so boljševiki prenehali blokirati Rusijo. S tem je padel prvi del kitajkega zidu ki je obdajal Rusijo.

Glede trgovanja z vzajemnimi je družbami je povedal naslednje:

— Ruski vladi bi bilo ljubše trgovati z inozemstvom potom vzajemnih družb, ki popolnoma soglašajo z drugimi sovjetnimi napravami. Ruska vlada si na noben način ne bo pustila diktirati kakšna sredstva naj si izbere z deželami brez medsebojnega zastopstva ter proste uporabe poštnih brzojavov.

Odpravljenju blokade bo pa le malega pomena, če bodo zavezniki še naprej hujskali Poljake in druge manjše narode proti Rusiji. To nam sicer veliko ne škoduje kajti vse te napade z lahkoto odbijemo, vendar pa je treba pomisliti, da imajo vojske odredbe vedno prednost pred gospodarskimi.

Važno odločitve, ki jo je podaj najvišji svet, je odvisna od odkritosrčnosti njegovih namenov ter od splošne zavezniške politike napram Rusom.

Washington, D. C., 22. januarja. — Ruska sovjetna vladna pisarna je danes izjavila, da ni sedaj nobene druge Rusije kot samo sovjetna Rusija. Zavezniki hočejo obnoviti trgovino z ruskimi vzajemnimi družbami, kar pa ni mogoče, kajti takih družb ni več. Vse trgovine in transportna sredstva kontrolira namreč sovjetna vlada.

Trgovanje z Rusijo pomenja trgovanje s sovjetno Rusijo. Sovjetna vlada je pripravljena trgovati z vsem svetom in sicer pod pogoji, ki so vsenu svetu sprejemljivi.

— Ruska sovjetna vlada — je rečeno nadalje — kontrolira ves ruski eksport in import, transportna sredstva ter druge vire in sredstva, katera je mogoče uporabiti. Ruska sovjetna vlada je pripravljena zadostiti vsem zahtevam glede trgovine. Odpreti hoče svoje trge za ameriške produkte ter nakupiti za tisoče milijonov dolarjev izdelkov.

Da se pa trgovanje olajša, je treba opustiti čimprej vse omejitve glede pošne in brzojavne zveze med Rusijo in drugimi deželami.

da bo posodila Holandska Nemčiji dvesto milijonov forintov. Posojilo je izdano za deset let, pa pravi — nam ne more nihče nič zate. Poleg tega je pa tudi irski narod pri volitvah izrazil svojo voljo, da hoče biti samostojen.

— Sedaj, ko je sklenjen mir — pravi — nam ne more nihče nič zate. Poleg tega je pa tudi irski narod pri volitvah izrazil svojo voljo, da hoče biti samostojen.

JUGOSLOVANKE BODO VOJLJE

Belgrad, Jugoslavija, 23. jan. Pri prihodnjih narodnih volitvah v Jugoslaviji, ki se bodo vršile prihodnji mesec, bodo imele vse ženske, ki upravljajo kako posestvo, volilno pravico.

Tozadevno poročilo je izdal danc kabinet.

HOLANDESKA PRIJMA NEMOJLI POSOJLO.

Haag, Holandska, 23. januarja. Zunanji minister je danes izjavil,

Pazite na nove cene

Pojljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bene in Harogovine popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerne tudi lire.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljavo, toda za kako mo goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljamo v stare domovine, naprimer:

100 kron \$ 1.25 500 kron \$ 6.00
200 kron \$ 2.40 1.000 kron \$ 11.20
300 kron \$ 3.60 5.000 kron \$ 56.00
400 kron \$ 4.80 10.000 kron \$ 111.00

Omogočimo vam se voljvamo do dne, ko se nadomestijo s državnim denarjem.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. TVRDKA FRANK SAKKER.

“GLAS NARODA”

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

FRANK SAKNER, President LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

“Glas Naroda” izhaja vsak dan izvenimi nedelji in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$5.00 Za šest mesecev \$3.00
Za New York City \$2.00
Za pol leta \$2.50 Za tri meseca \$1.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)
Closed every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$5.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisov in osebnosti se na priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po
Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo
bivših naslovov, da hitreje najdemo pošiljnika.

GLAS NARODA

32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 2578

Zmede radi Jadrana

Jadransko vprašanje je prešlo v akutni štadij. Še danes se bo odločilo, če bo jugoslovanska vlada sprejela kompromisni predlog, katerega je stavil italijanski ministrski predsednik Nitti, ali če ga bo brezpogojno zavrnula.

Prišel je odločilni trenutek in z njim tudi nad vse zanimiva razkritja.

V prvi vrsti moramo povdarjati, da je francosko časopisje kot en mož proti temu kompromisu in prav posebno proti Londonski pogodbi. Listi izjavljajo, da je bil Lloyd George oni, ki je zahteval v prvi vrsti ultimatum na naslov Jugoslavije in da sta Nitti in Clemenceau privolila v to zahtevo angleškega ministrskega predsednika.

Vsi francoski listi brez ozira na politično barvo, najbolj reakcionarni in najbolj radikalni, vsi izjavljajo da je sramota za zaveznike, če puste tako na cedilo Jugoslovane in posebno Srbe, ki so bili najbolj verni in najbolj junaški med vsemi zavezniki.

Neki list pravi celo, da ni to le sramota, temveč celo vnebovpijoča krivica. List ima popolnoma prav, če pravi tako.

Italijanski, francoski in angleški petelini so že večkrat izjavili, da se je Amerika umaknila iz evropskih zadev in da sedaj lahko delajo kar se jim zljubi. Da pa kljub temu upoštevajo mnenje in razpoloženje v Združenih državah, je razvidno iz pripombe v nekem francoskem listu, v kateri se glasi, da Londonska pogodba ne more obveljati, ker je Amerika proti njej in ker slednja nikdar ne bo privolila v to, da bi prišlo celih 600.000 Jugoslovancev pod italijanski jarem.

Amerika ima torej še vedno besedo, a zakaj? Ker so tako Francozi kot Angleži in prav posebno pa še lačni Italijani odvisni od Amerike v več kot enem oziru.

Italija bo postala bankerotna, če ne bo dobila kreditov v Ameriki, Francija se bo le težko izmuznila iz težavnega položaja, v katerem se nahaja danes in tudi ponosna Anglija je zapisana s kredo v Ameriki in to je tudi vzrok, da dobiš le tri dolarje in sedemdeset centov za angleški funt.

Te napolbankrotne dežele se morajo ozirati na razpoloženje Amerike, tudi če bi tega ne hotele.

Kdor ima denar, ima tudi oblast in moč na svetu. Predsednik Wilson je od prvega pričetka, ko je prišel v Pariz, izjavil, da ne priznava Londonske pogodbe, ker je bila tajna in ker je bila pri njej sovdeljena Rusija, ki je med tem časom že izginila. Vsa pogajanja glede jadranskega vprašanja, ki so se vršila v njegovi navzočnosti, so temeljila na izrecni domnevi, da se ne smatra Londonske pogodbe za obvezno. Narodnostne meje naj bi se uveljavilo ter dalo Jugoslovancem kar je jugoslovanskega ter Italijanom, kar je res italijanskega. Predsednik Wilson je bil voljan dati Italijanom Trst, par istrskih mest, vojno pristanišče Pulj ter par dalmatinskih otokov.

Lahi so se pogajali na prav čifutsko nesramni način ter le čakali na trenutek, ko se bo predsednik odpeljal nazaj v Ameriko, kajti domnevali so, da bodo potem lahko vse dosegli pri evropskih zavzornikih.

V tem svojem upanju se niso varali, čeprav je Amerika še vedno faktor, s katerim je treba računati.

Če bo Jugoslavija zavrnila stavljene predloge, bomo šele videli, kaj ima Italija pravzaprav v mislih, kakšna peklenska poteza je zopet iztuhala in če si upa še enkrat v boj vsprico velikega nemira v deželi ter vsprico vedno naraščajočega radikalno-socialističnega gibanja.

Italija si bo pač desetak pomislila, predno bo šla v boj proti Jugoslovancem, kajti dobro ji je znano, da je pravica na njih strani, docim je najti na italijanski strani le machiavellsko hinavščino ter pohlep po nadaljnem plenu.

Le malo ur nas ločuje od trenutka, ko bomo videli, pri čem da smo pravzaprav, kaj misli Italija in kaj jugoslovanska vlada.

Da je slednja precej trdna v svojem sklepu braniti pravice trojemskega naroda, smo uvideli pri zadnjem odgovoru jugoslovanskih delegatov na predloge zaveznikov.

Sedaj treba le še izvedeti, kaj hoče pravzaprav Italija.

Jadranska uravnava

Profesor Charles Seymour je pisal newyorškemu časopisu “Times” naslednje:

— Te dni je bilov vašem listu natisnjeno poročilo iz Buenos Airesa, v katerem navaja rimski dopisnik lista “Nacion” vsebino dokumenta, katerega so podpisali dne 9. decembra francoski, angleški in ameriški zastopniki. To poročilo je izvanredno velike važnosti. Osvetljuje namreč situacijo, ki je bolj kot katerakoli druga spravljalva v zadrego one, ki se bavijo s sedanjimi dogodki, osvetljuje problem jadranske uravnave.

Ze prej je izšlo v raznih listih na stotine in stotine člankov glede te stvari. Članki so bili pa nejasni, in če jih je povprečni čitatelj čital, si ni vedel pomagati iz zagate ter je bil še v večji temi kot pa poprej.

Ze takoj v začetku mirovne konference je bilo jasno, da so bili italijanski delegati nekoliko ločeni od svojih francoskih, angleških in ameriških tovarišev. Ločili so se od njih po svojem stališču in po svojih metodah.

Orlando, ni hotel dovoliti, da bi se uporabilo principe štirinajstih točk pri razdelitvi bivšega avstro-ograrskega ozemlja. On je vtrjal pri važnosti strateških faktorjev in sicer na račun samoodlo-

čevanja. Njegovo načelo je bilo, da se mora vse uravnati potom zaslug. In pomneje so se oprijeli tega načela tudi ostali italijanski delegati. Zavzemali so stališče, katerega je lahko označiti s sledečimi besedami:

— Če vam mi damo to, nam vi morate dati ono v zameno.

Orlandovo glavno strahilo je bil pa italijanski parlament. Prav dobro je vedel, kakšna usoda ga bo zadela, če ne izpolnjuje za Italijo vsega, kar parlament zahteva, da, izposlovati bi moral še več kot je parlament zahteval. Kljub temu, da je Orlando izvanredno dober govornik, mu manjka taktike. Bil je sicer član velike četvorice, toda da smatrati se ga je zamoglo kot pasivnega člana.

Sonnino je bil pa mož večjih zmoglosti in sposobnosti kot Orlando. Če bi bile razmere le za las drugačne, bi bil Sonnino najbrže dober pogajalec. Sonnino je mož krasne postave in izbornega nastopa. Angleščino govori brez vsakega naglasa, nič slabše kot jo govori Balfour. Nehote se je moral na prvi pogled vsakomur priljubiti. Le škoda, da se je bil lotil tako neizvedljive naloge.

Clemenceau in Lloyd George sta postojnaka in sta hotela do pičice izpolniti obljubo svojih vlad, izraženo v Londonski pogodbi, sklenjeni leta 1915. Hotela sta pa priznati Italiji samo to, kar ji določa pogodba in ničesar več. Reka ne spada v pogodbo.

Predlaganih je bilo več kompromisov in včasih je le za las manjkalo, da ni prišlo do popolnega sporazuma. V vsakem takim slučaju ga je pa polomil Orlando.

Italijanskemu ljudstvu je bil namreč obljubil, da bo dobilo Reko in to svojo obljubo je hotel na vsak način izpolniti. Bal se je vrniti v Rim praznih rok. Sonnino in Orlando sta se poslužila zadnje sredstva. Demonstrativno sta namreč zapustila Pariz in sicer malo prej, predno so imeli priti Nemci podpisati mirovno pogodbo. Prepričana sta bila, da bosta s tem izvedla velik pritisk na Clemenceauja in Lloyd Georgea.

Toda Francozi, Angleži in Amerikanci so trdno vstrajali na svojem stališču. Italjani so kmalo spoznali svojo znoter se vrnilo. S tem je pa tudi Orlando pogorel. V zbornici je izgubil večino, in njegov naslednik je postal Nitti.

Val razočaranja je šel preko Italije. Ta val se da primerjati z onim valom, ki je zadel Francoje, ko je spoznala, da Nemčija ne bo mogla plačati vse škode, ki jo je naravnala vojna.

Toda reakcija je bila v Italiji veliko večja kot pa v Franciji, njen obup je bil veliko bolj globok.

Nittijeva politika je bila veliko bolj prefrigana kot politika njegovih prednikov, čeravno je v bistvu zasledovala isti cilj. Odločil se je, da ne gre sam v Pariz in ta poteza znači njegov politični ženij. Poslal je Tittonija, naj se pogaja v njegovem imenu. Tittoni se je pa v vseh ozirih močno razlikoval od Orlanda.

Brez sramu je priznal napake svojih prednikov, priznal je, da zahteva Italija v gotovih ozirih preveč, ter je bil pripravljen na vse mogoče kompromise. S svojim nastopom se je zelo priljubil angleškim, francoskim in ameriškim delegatom.

Diference so bile zelo malenkostne. Zmerne koncesije, katere je dal Washington ter sta jih London in Pariz odobrila, so se zdele, da odstranjujejo zadnje oviro k uravnavi.

Toda v trenutku, ko je imel Tittoni podpisati pogodbo, se je nečesa spomni. Rekel je, da ni pooblaščenec italijanskega naroda, pač pa samo Nittijev pooblaščenec. Rekel je nadalje, da mora v Rim, predno podpisne, ter se mora tam posvetovati s svojim “bossom”.

Iz tega je jasno razvidno, da je bila Nittijeva politika toliko časa izrabljati potrpežljivost Angležev, Francosov in Amerikancev, da bi se ti slednjič že vsega naveličali ter dali Italiji, kar bi zahtevala. Upal je dobiti dovolj časa, da bi se vse italijansko ljudstvo izreklo za Reko in Reka za Italijo. Nastal naj bi nekak fait accompli, v katerega je nevarno drezati.

Sedeč po časnikarskih poročilih, so se tekom meseca oktobra Italijani na vse načine prizadevali, da bi izolirali ameriške delegate, upajoč dobri koncesije potom separatnih pogajanj s Francozi in Angleži. Med zadnjimi in Amerikanci namreč še ni bilo definitivne pogodbe, dasiravno so vsi zavzemali isto stališče.

Pojavil se je slednjič Scialoja. Napel je vse sile, da bi pokazal Francozi in Angliji, kako napačno je ameriško stališče in kako potrebno je, čimprej mogoče končati krizo. Kot je bilo nadalje razvidno iz listov, je bilo vse njegovo prizadevanje brezuspešno.

Francozi in Angleži so namreč prišli do zaključka, da je življenjskega pomena delovati skupno s Amerikanci. Sklenili so sporazum, sestavili pa niso nobenega dokumenta.

Šele 9. decembra, ko je Mr. Polk z ameriško delegacijo zapuščal Pariz, so Clemenceau, Sir Crowe in Mr. Polk izročili Scialoja-ji podpisano ugotovilo, vsebujuče glavne točke glede njihovega skupnega stališča z oziroma na jadransko vprašanje.

Ta dokument je navedel dopisnik lista “Nacion” v svojem poročilu.

Jasno je, da natančno besedilo ugotovila ni bilo objavljeno. Kljub temu pa lahko trdimo, da je bil posnetek, ki je bil priobčen, verodostojen. Vsebuje namreč ameriško stališče, ker je dokument podpisal Polk. List “Nacion” ima nadalje prav, ko pravi, da ni ugotovilo podobno ultimatu, kajti diplomati, ki so ga podpisali, so preveč pametni, da bi se posluževali besed, ki bi lahko ranile ponos naroda, s katerim moramo ostati v prijateljskem razmerju.

Značilno pa je, da je sedaj Italija na jasnem. Italija, Francija in Amerika so ji odločno povedale, kaj so pripravljene dati in do česa je upravičena.

Velike važnosti je tudi, da se Francozi, Angleži in Amerikanci zavzemajo za stališče svojih vlad. Toliko je bilo diplomatskih pogajanj, da bi skoraj pozabili, kaj je privdlo zastopnike teh treh veselih, natančno obveščene po svojih strokovnjakih, do skla, da se ne sme izpolniti vseh italijanskih zahtev. Če bi dovolili Italiji vse, kar zahteva, bi bil jugoslovanski narod, komaj porojen, zopet uničen, in na tisoče Jugoslovancev, oproščenih izpod habsburške jarma, bi prišlo pod nov jarem, italijanski.

Če ne dobi jugoslovanska država pravice in prilike do trgovine, bo to država brez vsake bodočnosti.

Niso pa samo moralni vzroki, da ne dovolimo Italiji. Še drugo so, na stotine jih je. Jugoslovancem bi ne preostajalo v tem slučaju ničesar kot vojna.

Italiji smo dovolili kolikor smo mogli. Dovolili smo ji toliko, da ji ne moremo več. Dovolil smo, da je strateško zavarovana, dasiravno se ji ni treba več bati Avstrije. Res je, da bo prišlo kakih 20 tisoč Italijanov pod jugoslovansko vladno, toda kaj je to v primeri s 500.000 Jugoslovanci, ki so pripadli Italiji.

Italija sedaj premišljuje. Sama pri sebi gotovo noče priznati. Ker je pa stvar izvanredno velike važnosti tako za Italijo kot za zaveznike, je treba, da se jo reši čimprej mogoče.

Nashe odkritosrčno upanje je, da se bo na dokumentu glede rešitve jadranskega vprašanja, katerega so podpisali Amerikanci, Angleži in Francozi, kmalo zablestel tudi podpis zastopnika Italije.

Nekaj vzpodbujevalnega je v naslednjem poročilu: — Posloje čiščnega “Herald” je kupil mož, ki je kot šestnajstletni deček predaval pred tem poslojcem časopisa. Tedaj so mu tudi zdravnik rekli, da je jetičen ter so izgubili nad njim vse svoje upanje.

Kje je shranjena

Deklaracija neodvisnosti

Washington, 17. jan.

Uredništvu Glas Naroda:

Državni oddelek (Department of State) želi, da bi priobčili sledeči članek v eni najbližjih izdaj vsega lista:

V svrhu, da se odstranijo od javnega mnenja v vsakem mestu, trgu in vasi mogoče posledice nedavnih agitacij, je državni tajnik Lansing v prisotnosti povabljenih zastopnikov tiska in kinematografskih družb ter uradnikov departmента v četrtek popoldne v knjižnici državnega oddelka (Department of State) razstavil originalne pergamentne Federalne Konstitucije.

Tekom prihodnjega tedna bodo petdeset milijonov ali več obiskovalcev kinematografskih gledališč v Združenih državah dobilo vpogled v dokument, ki predstavlja temelj vlade Združenih držav, in časopisi bodo spominjali ameriške čitatelje na zgodovino Konstitucije.

To je prvi slučaj od leta 1902, da so razgrnili zgodovinski dokument, stvorjen od prednikov te republike. Konstitucija, skupaj z originalnim pergamentom Deklaracije neodvisnosti, je shranjena v železni omari v knjižnici državnega oddelka. Državni tajnik kakor varuh konstitucije je odgovoren za shranbo dokumentov v dobrem stanju. Le redkokdaj se vrši inspekcija dokumentov glede njihovega stanja.

Pregledovanje dokumentov se je sedaj uporabilo kot prilika za neformalno ceremonijo, potem ko se je ugotovilo, da so dokumenti popolnoma konservirani. Državni tajnik je nagovoril malo skupino zastopnikov časopisov in kinematografov, uradnikov departmента in drugih oseb, zbranih v knjižnici. Pokazal je na pomembnost ameriške konstitucije, ki da predstavlja vse, kar je najvišji in najboljše v vladi. William McNeir, načelnik računskega urada državnega oddelka in bivši knjižničar, je razložil metode, vprabljenne za konserviranje velikega dokumenta za večne čase.

Državni tajnik Lausing je spregovoril:

“Državni tajnik, ki je čuvaj Konstitucije, sme, kadar se mu zdi, pregledati dokumente, da se prepriča o uporabi primernih sredstev v svrhu njihovega obvarovanja za ta in za vse čase. To je namen te neformalne ceremonije. Naglašam, da so listine popolnoma obvarovane pred zrakom in svetlobo ter drugimi elementi, ki navadno tekom časa upokujejo spisane dokumente, ako so njim izpostavljene. Konstitucija je varna, kar se tiče naravnih sil. Obvarovati pa jo moramo ravnotako v naših mislih in v našem srcu.”

Štirje veliki dokumenti značijo napredek tisočletnega boja za doseg državljske svobode, ki je našla izraz v ameriskem državljanstvu — Magna Charta od leta 1215, angleški Bill of Rights od l. 1689, Deklaracija neodvisnosti od l. 1776 in Konstitucija Združenih držav v Ameriki od l. 1788. Vsa od teh dokumentov je epohalne pomembnosti, ali Konstitucija je ona, ki predstavlja najvišji izraz suverenosti svobodnega ljudstva.

“Nabrana od kolektivne modrosti časov in stolpjena v popolno celoto v ognju genija, Konstitucija, ki izpolnjuje nade in aspiracije generacij, ustvarila je narod, ki temelji na načelu, da so vsi ljudje enaki pred zakonom in da so vsi upravičeni do enakega glasu v vladi, pod katero živijo.”

“Ta veliki instrument, izbornost katerega se je dokazala toliko v miru kolikor v vojni, je sredstvo, potom katerega naše narodno življenje prihaja do svojega pravega izraza. Isti je trdnjava naših individualnih pravic in varuh usode republike. S spoštovanjem stojimo pred Konstitucijo Združenih držav, videč v nji simbol demokracije, zmagovalec po stoletjih boja, vidni dokaz, da je ta narod zgrajen na večni skali človeške svobode. Nikdar naj se ne odrekam te dedne pravice ameriškega državljanca. Vsa od nas naj ostane nji zvest. Branimo njo, če potreba, tudi z življenjem pred vsakim sovražnikom, ki akva uničiti jo v našem ali v moji. Kakor je naša naša prednik in je

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Izdajatelj: Ivan K. 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADEVIKI:
 predsednik: STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 podpredsednik: LOUIS BALANT, boe 104 East Ave. Seward, Pa.
 tajnik: JOSEPH FISLER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 pomočnik: G. L. BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 pomočnik: G. L. BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODGOVI:
 EDWARD EKREŠČAR, 407-10th Ave. Johnstown, Pa.

GLAVNI URADEVIKI:
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 dr. JOS. V. GRANEK, boe 100 East Ave. Seward, Pa.

MADZORNIKI:
 JOHN COOPER, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 STEVAN BOVANSKI, boe 100 East Ave. Seward, Pa.
 VAN VOROGA, 618 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POPOVNIKI:
 EDWARD J. FORENTE, boe 170. Block Seward, Wash.
 RONARD GLABODNIK, boe 480, East Ave. Seward, Pa.
 JOHN RUPNIK, S. E. boe 84, Seward, Pa.

PRAVNI ODGOVI:
 JOSEF FLAUTER, Jr. 123-7th St. Calumet, Minn.
 JOHN MOYER, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 CARL FOGORIN, C. T. W. Madison St. Room 908 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI OD

Romantika in mizerija modernega bandita

Aretacija bandita Carlisle, ki je značila kulminacijsko točko štiri dni trajajočega zasledovanja od strani številnih pos skozi blizurde in v temperaturi pod ničlo ter preko divjih gorskih prelazov, je bila izvršena v koči nekoga prospektorja v enem najbolj divjih delov Laramie Peak pokrajine, kjer se je Carlisle skrival skozi deset dni. Može pose so obstopili kočo tako, da je bil vsak beg nemo-goč in šerif Roach in posebni agent McClements sta nato stopila v kuhinjo. Ob pogledu na uradnike je skočil bandit na svoje noge ter pohitel v sosedno sobo, kjer je ležalo na mizi 500 nabojev municije, Colt revolver ter puška. Šerif Roach mu je sledil z revolverjem v roki in ko je posegel bandit po svojem revolverju, je šerif zaklical

— Roke kvišku!

Carlisle pa se ni obotavljal in je posegla njegova roka po puški na mizi, je Roach izprožil svoj revolver. Meril je na roko bandita, a slednji se je obrnil oo je počil strel in kroglja je predrila njegova desna pljuča. Ko je padel na tla, sta bila Roach in McClements na njegovi strani. Pobralla sta ga, položila na posteljo ter mu nudila prvo pomoč kot so pač dovo-ljevale okoliščine. Carlisle je takoj priznal svojo identičnost, a razven tega pripombe napram šerifu: — Jaz vam ne zamerim stre-ljanja, — je imel le malo pove-dati.

Ta majhna povestica nima ni-kake zveze s kino-slikami in tudi ne z novelo iz zapada. Vzeta je iz neke decembarske številke lista The Rocky Mountain News, ki iz-lahja v Denver, Colo., v kateri o-pisuje posebni poročevalec na iz-vanredno živahen način dogodek, kojega vsebina je bila brzogavlje-na po celi deželi v času, ko se je ta dogodek završil.

William L. Carlisle, pobegli kaznjence in notorični ropar po vlakih, je uspešno izvršil nadaljni "job" na prebrisan, dobrodušen način ki ga je omilil pri tisočih Amerikancih, ki občudujejo slič-ne dogodke v kino-glediščih. Za-sledovanje so ga pose, ga ranile in ujele. Sedaj se nahaja v jetniški bolnišnici ter čaka na novo sod-niško postopanje radi ropanja na vlakih, za kateri zločin je določe-na smrtna kazen.

Pretežni del svojega življenja je preživel v ječah, a na vsak na-čin veliko več kot pa pri izvrše-vanju svojega razburjivega posla. Glavni princip, ki ga je vodil po-mnenju številnih njegovih kome-n-tarjev ter razlagalec njegovega slučaja, je bila njegova ljubezen do notoričnosti, da je bil namreč znan, v slabem ali dobrem oziru. — Mogoče je našel le v notorič-nosti to, kar je iskal, — pravi eden teh. Cena, katero je moral plača-ti za svoje kratke dobe prostosti, nevarnosti in drznosti in še veli-ko večja cena, katero bo moral plačati za svoj zadnji izlet, bi ne predstavljala zanimivega materi-jala za kino-predstavo. Kljub šte-vilnim njegovim prijetnim last-nostim in vendar največji živeči bandit izven kino-gledišč, poteze, ki ga ne usposobljajo, da bi bil per-fekten junak zanimive povesti. Neki poročevalec omenja njego-ve surove poteze, široka usta in trde oči, njegova pahljači podob-na usesa, ki stopajo iz glave ter mu dajejo skoro smešen izraz, ki je še povečan od njegovih velikih, nervoznih rok. Njegovi črni lasje so gosti in nepočesani in celo če je na kratko postrizen, kot je o-bičaj v ječi, se ti lasje ježijo ter jih ni mogoče ukrotiti. Njegove metode, potom katerih je postal resničen zel človek, nam opisuje Kansas City Star na naslednji način:

— Potniki enega zadnjih Pull-manov, nekoga Unio nPacific vlake so čuli neke noči v preteklem novemburu živketanje razbitega stekla. Visok, košen človek z dvema revolverjema in hripavim glasom se je pojavil v vestibulu ter zakričal:

— Line up and shell out! (Po-stavite se v vrsto in iztesrite.)

Smejal se je ter uganjal burke s preplašenimi potniki. Neki člo-vek ni hotel ničesar dati in ban-dit se je ostro ozrl vanj. Tresoči se potnik je rekel:

— Jaz nimam prav nič denarja.

Smehljaj se je pojavil na licu bandita in potegnil je iz nabrane-ga svitka bankovec, katerega je dal dotičnemu ter rekel pri tem: — Vzemite to, kajti potrebovali boste zajutrega.

Bill Carlisle, izvanredni ban-dit, ki je pobegnil iz Wyoming kaznišnice v Rawlins štiri dni preje, je bil zopet pri svojem star-em in priljubljenem poslu.

Par minut pozneje je skočil z vlaka, dočim je slednji vozil še vedno z veliko naglico. Nekdo je oddal strel na bežečo človeško po-stavo ter slučajno zadel bandita na desni roki.

Vse je kazalo, da ga je požrla zemlja. Pose so iskale ter se grdo jezile, ko niso mogle najti niti najmanjšega sledu bandita. Med tem časom pa je hodil Carlisle pov-sem neženerirano od renče do ren-če, povsem javno in brez strahu, da bi ga kdo ovadil.

Konečno, po lovu, ki je trajal dva tedna, je bil obkoljen ter ujet. Šel je peš več kot sto milj preko zasneženih planjav in vi-šin Wyominga. Njegova ranjena roka je narasla do dvojnega prvotnega obsega. Bil je brez za-dostne obleke ter hodil včasih ure in ure brez vsake hrane.

Ko je bil obstreljen, ni prav nič jadedikalno temveč se le bolešno smehljal: — Nisem moget upati, da bi ušel.

Svet občuduje pogum kot je in kjerkoli ga najde in to je tudi pojasnilo za čudovito popular-nost, katero uživa Carlisle, ropar. Njegova kariera je polna dogod-kov, katere je običajno najti le v izmišljenih povestih.

— Kake vrste človek pa je ta Bill Carlisle? — vprašujejo pogo-sto ljudje.

On je neke vrste posebnec, ki hoče, da se govori o njem. On je rojen kriminallec neizmernelega po-guma, a z zmešanimi možgani, ki ga dovajajo do tega, da ropa vlake ter kupuje s plenom svetlice in godbene instrumente.

William Carlisle, ropar iz Wyom-inga, je ena izmed posebnosti narave. Kot bandit je bil vedno dvorljivi, popustljiv in pogumen. On ni ropal žensk, starih ljudi ali onih, ki so bili videti sami v po-trebi.

Za dobo kratkih desetih dni pred štirimi leti je živel Carlisle v Denverju v izobilici in postopanju. S tem je zadostil ambicij-am, katere je po njegovi lastni izjavi gojil celo svoje življenje. Ljubil je godbo in evetke. Na-polnil je svojo sobo s svetlicami in raznimi instrumenti. Učil se je tudi plesati ter prihajal k vajar-ter odhajal z njih s taksikabom.

Prončevanje osebne lastnine, katero so zaplenili uradniki v Wyomingu po njegovi aretaciji leta 1916, je razkrilo naravnost otroški značaj moža, ki je skozi mesece vodil za nos pose in pri-vatne detektive. V omari za oble-ke je viselo pol ducat anovih ob-blek najmodernejšega kroja. Čevlji iz patentnega usnja, ki so mo-rali gotovo žuliti njegove velike noge, so stali poleg težkih ško-renj, katere je nosil, ko se je po-tikal po planjavah Wyominga, preganjana žival. Svilene srajce, ovratnice, vezeni robci, ovratniki, — vsega tega je imel v izobilici in vse to je predstavljalo čuden kontrast z njegovo običajno oble-ke, obstoječo iz overalls, flanelne srajce ter škornjev, katero je no-sil, ko je ropal vlake.

V kratkem je hotel biti ta Car-lisle, bandit, pravi gentleman. Vse, kar pa je kedaj postal, pa je obstajalo iz materskega gentle-mana. Nikdar ni mogel premagati plebejskega okusa za blesteče, nepotrebne stvari. Kupoval jih je kar na debelo. Ime je pri sebi vse najnovejše uganke ter je gotovo več študiral glede njih rešitve kot pa glede svojih zločinov. Dočim ne kaže skrbno raziskovanje nje-

Save the Easy Way BUY W.S.S.

govih delavnosti nikakih ljubezen-skih afer, je bila njegova soba vendar polna slik lepih deklic. O-stale dele zidu je pokril z različ-nimi priostrenimi zastavicami, ta-ko da je soba izgledala kot stano-vanje kakega dijaka.

Pisce priznava, da ni na Carli-slu prav nič. Preveč domač je. Za-nimivo je čitati glede njega, ven-dar pa predstavlja razočaranje, če ga človek vidi.

— Visok je nekako šest čevljev in eno inčo ter tehtal nekako 190 funtov. Njegova temna koža in njegove neotesane poteze, — veli-ka usta in trde oči, — vse to ga usposoblja za ulogo roparja na vlakih. Oči so prav posebno zani-mive. Velike so in živahne ter se sedaj bleste, sedaj zopet ugasne-jo. Njegov glas ni umerjen ter ne-koliko guturalen. Vedno je zelo glasen, posebno kadar govori o svojih činih.

Značaj tega moža je težje ori-sati kot pa njegovo zunanost. On ima več zelo značilnih potez. Do-brodušen je na nek surov način ter je bil vedno v stanu pridobiti si prijatelje. Gibal se je v olika-nih krogih v Denverju prav tako z lahkoto kot med krvjimi pa-stirji v Wyomingu.

Nobenega pripravljenega po-jasnila nimamo za njegove krimi-nažne instinkte. Vse kaže, da ima namnjo za ropanje na vlakih. On ne navaja nikakih izgovorov za to, temveč se nasprotno celo po-stavlja s svojimi uspehi. Prav go-tovo pa se svojih dejanj ne sram-uje, temveč le moralizira ter naj-de uteha v misli, da je storil po-potrebni dosti dobrega z denar-jem, katerega je odvzel potnikom s pomočjo svojih velikih revol-verjev.

Nobenega dvoma ni, da ni bil iz-ključno denar, ki je dovedel Bill Carlisle do tega, da je sateat o-ropal štiri vlake v Wyomingu. Ni šel v kare ekspresnih družb ter se tudi ni dotaknil pošte, kjer bi bil lahko deležen večjega plena. Pro-dajalne in banke po deželi, kate-re je poznal, bi mu nudile več fi-nancijskih uspehov in vspričo manjšega rizika, a to se mu je zde-lo, da ne spada v njegov delo-krog. Njegova specialiteta so bi-li vlaki.

Vedno je šel na svoje delo na prav poseben način in če bi bilo praktično, bi najbrž vzdržal do-bro urejen publicistični depart-ment, kajti pred vsem je hrepe-nel on po notoričnosti.

Ženske ga občudujejo, ker ni nik-dar oropal nobene ženske in člo-veška narava je v splošnem zanj kajti izogibal se je vsakega nad-legovanja starih ljudi in revežev. Pri svojem delu je kazal neki hu-mor in ljudje na zapadu še vedno pripovedujejo številne njegove iz-reke.

Koliko tega naravnega in ko-liko afektiranega, je težko dolo-čiti. Nekateri pravijo, da je bilo vse naučno, dočim trdijo drugi, da so te njegove lastnosti pri-rojene in neprisljane.

Carlisle pravi, da bi nikdar ne ubil človeka. — razven če bi mo-ral storiti to. Nikdo razven nje-ga samega ne ve pojasnila za o-koliščino, ki bi ga prisilila vzeti človeško življenje. Nikdar ni od-dal nobenega strela iz svojih re-volverjev na kateregakoli. Rajše se je udal posam kot da bi ri-skiral smrt kakega nasprotnika v bitki. Kljub temu pa imajo nje-gove oči zmožnosti skriti se, ka-dar je "v službi". Njegove veli-ke ustnice se stisnejo trdno nod nerednimi zobmi in nikdo ni šel dosedaj še tako daleč, da bi pre-iskusil resničnost njegove izjave, da bi nikdar ne ubil človeka.

On ni izobražen, a ima precej prirojene inteligence, kar je naj-bolj razvidno iz lahkote, s kate-ro se je izogibal zajetju in nači-na, kako je pobegnil iz državne kaznišnice v Rawlins.

Njegov duševni proces, ki se je kazal v tem, da je sateat oropal

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Ko je Amerika izvrševala kar učí Lenin.

PRED tristo leti je prišel v Ameriko kapitan John Smith ter tolpa možkih in žensk.

Rekli so: "Sistem družbe in vlade v Evropi je napačen. Ne smelo bi biti nikakih delodaj-alskih in delavskih razredov. Mezde je treba odpraviti. Nobenih dobičkov ne sme biti, nobenega "kapitala", in nobenega "dela". Zemlja, hrana, obleka in vsi produkti dela naj bodo skupna last Kar proizvede vsaka oseba, naj bo last vseh."

Nastanili so se v pokrajini, ki predstavlja sedaj državo Virginijo. Ustanovili so občino, temelječo na idealu skupnega lastništva in uživanja sadov dela vsake osebe od strani vseh. Živeli so v deželi, ki je bila bogata na lesu za grajenje hiš, obilna glede sadežev, perutnine in divjačine ter plodnosna za pridelovanje žit.

Rekli so: "Dosegli smo popolnost. Kot komunisti smo dosegli idealni načrt družbe.

Ni bilo dolgo časa potem, ko je pričelo nekaj iti krivo. Nekateri med kolonisti so bili leni in nekompetentni. Rekli so: "Imam svoj delež pri hrani, obleki in hišah. Lehko imam kar potrebujem, dočim drugi delajo. Zakaj bi torej delal?"

Drugi pa so bili energični, rekli so: "Zakaj bi delali mi zanje?"

Nato pa je prišel čas strašnega stradanja in trpljenja. Kapitan Smith sam se je imeno-val diktatorjem ter izdal naslednjo prokla-macijo: "Oni, ki ne bo delal, tudi ne bo jedel."

Kmalu pa so ljudje pozabili na svoja tr-pljenja in lenuhi so zopet pričeli zanašati se na energične. Prišla je nadaljna perijoda stra-danja.

Nato je Sir Thomas Dale, novi voditelj ko-lonije, odločil, da naj se zemljo razdeli v de-leže po tri akre in v povračilo za to so kolo-nisti obdelali zemljo ter plačali v javno za-kladnico vsako leto po dva in pol soda koruze.

Ta uvedba individualne lastnine je napra-vila konec časa stradanja in ljudje se pro-spevali ter bili zadovoljni. Vsak človek je namreč imel bodrilo za delo.

Energični in pošteni človek je imel dobro-jo. Čim trše je namreč delal, temveč je pro-duciral za samega sebe in svojo družino in tem boljše so živeli. Leni človek pa ni mogel še nadalje živeti kot zajedavec. Moral je de-lati ali pa stradati.

Komunizem so vnovič preiskusili prvotni priseljenci v Novo Anglijo. Zapiski iz onega časa pravijo, — da so našli, da proizvaja ta skupnost veliko zmede in nezadovoljstva, kaj-ti mladi možje, ki so bili najbolj sposobni, so se protivili temu, da bi morali uporabiti ves

svoj čas in svojo moč za to, da delajo za žene in otroke drugih mož.

Prosperiteta in zadovoljstvo sta prišla po-tem ko je dal governor Bradford vsaki druž-i ni kos zemlje, ki je, kot se glasi v njegovem zapisku napravila vse roke zelo pridne tako, da se je zasejalo več koruze kot bi se drugače.

Kar so ti prvotni priseljenci v Ameriki brez uspeha preiskusili in kar se je preiskusilo ne-štetokrat v svetovni zgodovini, se je sedaj po-skusilo v narodnem obsegu v Rusiji. Skupno lastništvo je cilj boljševisma. To je tudi cilj boljševisma v Združenih državah. Prav kot se je izjalovilo v Novi Angliji in Virginiji, tako se bo izjalovilo tudi v Rusiji.

Mogoče pa vam bodo rekli, da se je vse to zgodilo pred 300 leti.

Vzrok za izjalovljenje komunizma je človeška na-rava.

Komunistični poskusi so temeljili na domnevni, da je vsak možki ali ženska altruist, človek, ki misli na svoje sosede in skupni blagor preje kot na samega sebe in in svojo družino in na domnevi, da ni nikakih lenih, nekompetentnih in nepoštenih ljudi.

Ustava ruskega Sovjeta pravi: "Kdor ne dela, naj tudi ne je." Lenin noče dati sedaj krušnih kart onim, ki nočejo delati.

To pa ni še vse.

Lenin je uveljavil "kapitalistično" delo od kosa v narodnih tvornicah, ki plačujejo nekaterim delav-cem več kot drugim. Čim večja je namreč produkci-ja človeka vsled zmožnosti, ambicije in naglice, tem več lahko zaluzi.

Lenin pa tudi najema "kapitalistične" izvedence, da vodijo te tvornice ter dosežejo večjo produkcijo od ruskih delavcev za plače, ki so višje kot se jih plačuje v Ameriki.

Kot voditelji prvotnih komunističnih poskusov v Ameriki tako je izmašel tudi Lenin, da more imeti člo-vek bodrilo za delo, — priliko za osebno pridobitev.

Na ta način uvaja zopet principije industrialnega sistema, katere je izročil pred dvemi leti uničenju.

The Inter-racial Council

120 Broadway - New York

Rojaki, kupujte Slovensko-Amerikanski Koledar. Cena 40c.

Vitez iz rdeče hiše

(La Chevalier de Maison Rouge.)
ROMAN IZ ČASOV FRANCOŠKE REVOLUCIJE.
Spisal Aleksander Dumas star.
(Nadaljevanje.)

Nadela si je belo obleko, roki je imela na hrbtu zvezani. Ko se je prikazala gori na stopnjicah, spremljana na desni od župnika Girarda, na levi od rablja, ki sta bila oba oblečena v črno obleko, je bilo čuti med množico neko mrmranje kakor vsled ganotja.

Ko je kraljica uzrla sramotni rabeljski voz, se je nehote umaknila za korak. Kri ji je stopila v lice in segla do las; toda skoro v istem hipu je zopet smatno oblekla. Njeni beli ustnici sta se zgenili.

Župnik Girard ji je zasepnil nekaj besed. Nedvomno je skušal zatreti ta zadnji izbruh kraljevskega ponosa. Kraljica je molčala in omahovala.

Rabelj Sanson jo je hotel podpreti; toda Marija Antoinetta se je vzravala in se mu je umaknila, še predno se je bil dotaknil. Kraljica je stopila v voz, a za njo župnik.

Ko se je jel voz pomikati, je nastalo med množico velikansko valovanje; vojaki so morali napeti vse sile, da so zadrževali ljudstvo, vsled tega se je prostor med vozom in prvimi vrstami izpraznil.

V tem prostoru se je nenkrat začelo zamolklo lajanje. Kraljica je vztrepetala, se vzravala in se ozrla okoli. Ugledala je svojega psička Blaka, ki ga že dva meseca ni bilo na spregled in ki je kljub kričanju, udarcem in bream planil pred voz; toda konji so kmalu potepali ubogo, suho, sestradano in otrpelo živalico.

Kraljica mu je sledila s svojim pogledom. Nato je bil izginil za kratke čase; slednjič ga je zopet zagledala v naročju bledega mladega moža, ki je, stoječ na nekem stopu, nadkrijeval s svojo postavo vso množico in ki je v največjem razburjenju pozdravljala kraljico, kakoz s prstom proti nebu.

Marija Antoinetta se je ozrla proti nebu in se mlo smehljala. Vitez iz Rdeče hiše je globoko vzdihnil, kakor da bi bilo kraljičino smehljanje ranilo njegovo srce; in ko je voz izginil za oglom, se je zopet pomelal med množico.

XLIX.

Na morišču.

Na Place de la Révolution (Revolucijskem trgu) sta dva moža, naslonjena na stebel neke svetilke, čakala skupno z ostalo množico prihoda kraljice. Nahajala sta se prav blizu moriškega orodja, ki je bilo že zarjavelo vsled solnca in dežja, obrabljeno v rahljevih rokah, grozno skrhano vsled vedne dotike z žrtvami in ki je z nekim mračnim ponosom gospodovalo nad vsemi spodaj stoječimi, kakor kraljuje kraljica nad svojim ljudstvom.

Moža s sklenjenima rokama, bledimi ustnicami in razoranim licem sta se tiho pomenkovala med seboj.

Bila sta Lorin in Maurice.

"Glej," je dejal Maurice in kazal na giljotino, "glej, kako izteza gnusna pošast svoje roke! Zdi se, kakor da naju kliče, kakor da se nana smehlja skoz svoja vratca, podobna grozovitemu žrelu."

"Ah, pri moji veri!", je rekel Lorin, "priznavam, jaz sem pač tak, da vidim vse v rožnatih barvah. Celo ob vzožnju te ostudne priprave bi pel in upal."

"Ti še upaš, ko morijo ženske?"

"Ah, Maurice, sin revolucije, ne zatajaj lastne matere! Maurice, ostani dober in pošten patriot! Maurice, ona, ki umre tu gori, ni ženska, kakor so druge ženske; ona je zli dul Francije."

ponosno Marijo Antoinetto." "No, dobro", je dejal Lorin, "saj to je ravno, kar me navdaja z upanjem: ko ljudska jeza pogoltne vase glavi dveh tiranov, potem bo nasičena vsaj za nekoliko časa, kakor ona ača, ki potrebuje tri mesece, da prebavi, kar je povzela."

"Lorin, Lorin", je odvrnil Maurice, "jaz sem trdnjeseja mnenja nego ti; povem ti prav tiho, pripravljen sem, da glasno ponovim: sovražim novo kraljico, ki bo sledila Avstrijanki. To je žalostna kraljica, ki ji skrlat izdekuje iz vsak dan prelite krvi in ki ima Dantona za prvega ministra."

"Ba, midva ji že ubeživa." "Menim, da ne", je odvrnil Maurice in zmajeval z glavo; "saj vidiš, da morava ostati na cesti, ker bi naju doma gotovo prijeli."

"Ba, saj lahko zapustiva Pariz, nič naju ne ovira pri tem. Ni treba, da jadikujeva. Stric me pričakuje v Saint Omerju; denar potni listi, nič nama ne manjka in noben orožnik naju ne prime. Kaj praviš k temu? Midva ostaneva, ker hočeva tako."

"Ne, ni tako, kakor praviš, ljubi prijatelj, zvesta duša. Ti ostaneš, ker hočem jaz ostati."

"In ti hočeš ostati, ker bi hotel najti Genevieve. No, dobro, nič ni lažjega in naravnjsega. Meniš da je v ječi, kar je zelo verjetno. Ti hočeš čuti nad njo, zato ne smeva zapustiti Pariza."

Maurice je vzdihnil, po glavi so mu rojile druge misli.

"Ubogi vitez iz Rdeče hiše!" je murmul. "To bo žalosten dan za njega."

"Ah, hočeš-li, da ti povem, kar se mi zdi posebno žalostno na revolucijah, Maurice?" je dejal Lorin.

"No?"

"Da imamo večkrat ljudi za sovražnike, ki bi jih imeli raje za prijatelje, in ljudi za prijatelje, ki..."

"Je nekaj, kar težko verjamem", ga je prekinil Maurice.

"Kaj?"

"Da ne skuje zopet kakega blaznega načrta, da reši kraljico."

"Ta človek ima moč stotisočerihi!"

"Ponavljam: če bo še tako blazen; vem, če bi hotel rešiti Genevieve..."

"Maurice, ti se motiš; ne, tudi če bi ti hotel rešiti Genevieve, bi ne bil slab občan. Toda dovolj o tem, Maurice, čujejo naju. Glej, kako se gibljejo glave, glej, Sansonov hlapec je vstal s svojega koša in zre v daljavo. Avstrijanka prihaja."

Maurice, žigar visoka postava se je ob stebri še bolj vzravnila, je dejal z grozo:

"Da, res prihaja."

Kmalu se je pojavila druga priprava, skoro ravnotako gnusna kakor giljotina, namreč rahljev voz.

Na levi in desni so se svetile puške spremljajočih vojakov, in nekaj prenapetežev je sprejelo voz z divjim krikom, ki se je pa polagoma poizgubil, čim se je približal voz s kraljico, ki je mrko in hladno gledala okoli sebe.

Se nikoli ni kak obraz vzbujal toliko spoštovanja; Marija Antoinetta ni bila še nikoli veličastnejša in bolj kraljevska nego v tem trenutku. Ni poslušala opominov župnika Girarda, ki jo je spremljal proti njeni volji; njen obraz se ni oziral niti na desno, niti na levo. Misel, ki jo je obvladovala, se je zdelala neomahljiva kakor njen pogled. Nepremično in trdno je stala na vozu, ki se je neprenehoma stresal na razoranem tisku; podobna je bila miramornatemu kipu, ki ga peljejo na vozu, samo da so se temu kraljevskemu kipu svetile oči in da so njeni kratki lasje vihrali v zraku.

Na množico, ki je šela tristo-tisoč gledalcev, je legel mrtvaški mir. Na mestu, kjer sta stala Lorin in Maurice, se je kmalu začelo krikati, kako je zaprla on rabeljski voz in ki postaje danes smaknega voza in kako sta sopihala

Pekoče grlo, bolečine v prsih
začetna infekcija.
Dajo grlo in prsih občutljivo vdajatev s
Pain-Expellerjem
ter pokrite prsa s sukno obvezjo. Ne izpostavljajte se potem zamazanim, pehlada vnetjem, pljučnici, influenci in drugim nevarnim boleznim.
Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 25 in 65 centov steklenica. Pristni ima našo tvorniško znamko
"SIDRO"
Ne jetajte nadomestil ali posnatkov.
F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway, New York

konja. Voz se je ustavil na morišču.

Kraljica je zopet uprla svoje ponosno oči v množico. Zopet je uzrla bledega mladega moža, ki ga je bila že videla stati na stopu in ki je stal sedaj na nekem ogelnem kamnu. Tudi s tega mesta ji je pošiljal spoštljive pozdrave kakor prej, ko je zapuščala ječo; in nato je skočil s kamna.

Kraljica je previdno stopila z voza; podpiral jo je rabelj Sanson, ki je ravnal z njo zelo obzirno do zadnjega hipa.

Ko je stopala po stopnjicah na morišče, se je nekaj konj splašilo, nekatere straže in vojaki so jeli omahovati in izgubljati ravnotežje. Nato je bilo videti, kako je nekaj kakor senca smuknilo pod morišče; toda kmalu je zopet nastal mir; v tem slovesnem trenutku ni nihče hotel zapustiti svojega mesta; nihče ni hotel prezreti niti najmanjše posameznosti velike žalostre, ki se je imela dovršiti. Vse oči so se uprle v obsojenko.

Kraljica se je že nahajala na morišču. Duhovnik je še vedno govoril z njo; neki pomočnik jo je polagoma potiskal naprej, nekdo drug ji je odpel ruto, ki ji je zakrivala rame.

Marija Antoinetta je začutila, kako se je dotaknila brezčastna roka njenega vratu. Burno se je okrenila in stopila na nogo Sansonu, ki se je pripravil, da jo pritrudi na usodno desko. Kraljica sploh ni opazila tega.

Sanson je takoj odmaknil nogo.

"Oprostite, gospod", je dejala kraljica, "nisem storila nalašč."

To so bile zadnje besede, ki jih je izgovorila cesarska hči, francoska kraljica in vdova Ludovika XVI.

Na Tuilerijah je ura odbila četrta eno, ko je duša Marije Antoinette odhajala v večnost.

Grozen krik, krik, ki je združeval v sebi vse strasti: veselje, žalost, strah, upanje, zmagoslavje, spravo, je kakor vihar preglasal drug slaboten vzkič, ki se je začel pod moriščem.

Slišali so ga samo orožniki, četudi je bil slaboten; stopili so par korakov naprej. Množica se je vsled tega izvila iz stiske in se kakor reka razlila po prostranem trgu, porinila gledalce, ki so stali ob strani, v ozadje, razkropila straže in prodrla naravnost k vzožju morišča. Vsakdo je hotel videti od blizu zadnje ostanke kraljestva, ki so je smatrali na Francoskem uničeno za vedno.

Toda orožniki so iskali nekaj drugega; iskali so senco, ki je predrila njihove vrste in ki je smuknila pod morišče. Kmalu sta se dva vrnila in držala za vrat mladega moža, ki si je pritiskal na srce neko okrvavljeno ruto. Sledil mu je španski psiček in mlo evijil.

"Smrt aristokratu! Smrt izdajalcu!" so zavpili nekateri izmed množice in kazali s prstom na mladega moža. "Pomoč! je ruto v kri Avstrijanke, ubijte ga!"

"Večni Bog!" je dejal Maurice Lorin. "Ali si ga spoznal? Lorin, ali si ga spoznal?"

"Smrt rojalistom!" so ponavljali besneži. "Vzemite mu ruto, ki si jo hoče ohraniti kot svetinjo, izrgajte mu jo!"

Ponosen nasmech je zaigral na ustnicah mladega moža. Odpel si je srce, razgalil svoje prsi ter spustil ruto iz rok.

"Gospodje", je dejal, "te krvi ni prelila kraljica, temveč jaz; pustite me, da umrem v miru."

Na levi strani prs mu je zablajala globoka rana. Množica je zakricala in se umaknila. Nato se je mladi mož polagoma zgrudil na kolena in gledal proti morišču, kakor gleda mučenec pred nebu.

"Vitez iz Rdeče hiše!" je šepal Lorin Maurice.

"Zbogom!" je — jejal mlad

mož ter nagnil glavo blaženo se smehljaje. "Zbogom! Na svidenje!"

In izdihnil je svojo dušo sredi začudenih stražnikov.

"Tudi to se še lahko stori, Lorin, predno se postane slab občan", je dejal Maurice.

Psiček je prestrašen in lajaje skakljal okolo trupla.

"Stoj, to je Blak", je dejal neki mož z debelo in dolgo gorjaco v rokah. "Stoj, to je Blak; pojdi sva, ljubček."

Pes se je približal onemu, ki ga je klical; toda komaj je dospel do njega, je dvignil mož gorjaco in mu razčesnil glavo, krohotajoč se pri tem.

"Oh, nesrečnej!" je vzkliknil Maurice.

"Tiho!" je zasepnel Lorin in zadržal prijatelja. "Tiho, sicer sva izgubljena! To je Simon!"

L.

Obisk na domu.

Lorin je odvedel Mauricea v svoje stanovanje. Maurice ni hotel izpostavljati svojega prijatelja nevarnosti, zato je odhajal že zjutraj od doma in se je vračal šele zvečer.

Zjutraj onega dne, ko so se vršili dogodki, o katerih hočemo tokor pripovedovati, je Maurice odšel na revolucijsko sodišče, da se postavi tam na svoje mesto. Vsak dan je prihajal sem, kajti menil je, da bo od tu najbolje videl Genevieve, ki je imela priti na zatožno klop.

Lorin je še spal, toda kmalu ga je vzbudil velik šum, ki so ga povzročali udarci s puškimi kopitoma, pomešani z ženskimi glasovi.

Štirje sekecionarji, dva orožnika in komisar so v tem hipu vstopili. Ta obisk se je zdel Lorinu tako pomemben, da se je oblekel z vso naglieo.

"Ali ste prišli, da me aretirate?"

"Da, občan Lorin!"

"Zakaj?"

"Ker si osumljen."

"Ah, da, prav imas."

Komisar je počekal par besed na zapisnik.

"Kje je tvoj prijatelj?" je vprašal nato.

"Kateri prijatelj?"

"Občan Maurice Lindsey."

"Bržkone na svojem domu."

"Ne, on stanuje tu."

"On? Le pojdite! Liscite in če ga najдете..."

"Tu je ovadba", je dejal komisar, "dovolj je jasna in obsirna."

Nudil je Lorinu papir, ki je bil popisan z grdo pisavo in z zagnanim pravopisom. V ovadbi je bilo rečeno, da vidijo vsako jutro prihajati iz Lorinovega stanovanja občana Mauricea, ki je sumljiv in dolocen za aretacijo. Ovadba je bila podpisana od Simona.

"Ah, ta čevljar izgubi vse svoje odjemalce, ako bo izvrševal dve obrti obenem. Kako? Ovaduh in čevljar! Ta gospod Simon je pravi Cezar", je dejal Lorin in se zakrohotal.

"Kje je občan Maurice?" je zopet vprašal komisar. "Pozivljamo te, da nam ga izročiš!"

"Če vam pa povem, da ga ni tu!"

Komisar je odšel v sosednjo sobo, nato je stopil v neki predel v katerem je stanoval Lorinov gostrežnik, slednjič je odprl še neko drugo izbo. Toda o Mauriceu ni bilo sledu.

Slovenske novice

Calumet, Mich.

Svojo kandidaturo za občinskega (township) blagajnika je oznanil naš rojak Mr. Jacob Agnich iz Yellow Jacketa. Veseli nas, da se je naš rojak oglasil za to službo, še bolj nas bo pa veselilo, ako bo izvoljen. In ako vsi slovenski in hrvatki volilo v Calumet townshipu storijo svojo dolžnost pri primarnih volitvah meseca avgusta, bo naš kandidat moral prodrati. To pa tudi zasluži. Mr. Agnich je poleg Ruppeta eden najstarejših slovenskih naseljencev na Calumetu, kajti tu biva že celih 45 let. Skozji nepretrganih 40 let je v službi C. & H. družbe in je odlikovan z zlato kolajno za 40-letno zvesto službovanje. Že pred veliko leti je imel v rudniku nesrečo, da mu je odrgalo nogo in kljub temu je kot pohabljenec delal in delal ter še vedno dela, da je mogel pošteno preživeti svojo družino. Odkar ga poznamo, je bil Jack dober član naše cerkve. Z ozirom na vsa ta dejstva je sveta dolžnost slovenskih in hrvatkih volilcev, da delujejo na to, da naš rojak Mr. Jacob Agnich dobi urad občinskega blagajnika.

Krščeni sta bili v nedeljo 11. t. m. Elizabeta, hči Franka in Marije Lukšič iz Raynabaultovna, in Margareta Roza, hčerka Jožefa L. in Franciške Kastelie od istotam.

Na oklicih sta v slovenski cerkvi Mr. Peter Mihelič in Mrs. Katarina Mukavec, oba iz Yellow Jacketa.

Mrs. Katarina Vidoš iz Lauriuma se je te dni vrnila iz Milwaukee, Wis., kjer je bila čez praznike na obisku svoje hčere Mrs. Fr. Pintar.

Mr. John Z. Puhek iz Yellow Jacketa in Charles Gasparich sta odpotovala v Detroit, Mich.

Chicago, Ill.

Chicaški Slovenci vlnudno vabimo vse rojake in rojakinje na plesno veselico, katero bomo priredili v korist domžalskim sirotam. Prav posebno pa se obračamo na slannikarje in slannikarice, da bi priskočili na pomoč domžalskim sirotam.

Veseliča se bo vršila v soboto dne 31. januarja v dvorani Českoslovaških Ameriških Sinov, 1440 West 18. St. Vstopnina stane 35¢. Pri veselici bo sviral slavni češki tamburaški zbor Sokola Jan Amos Komensky in tudi druge zabave ne bo manjkalo, ker bo izvoljeni odbor že skrbel za to. Plesalo se bo toliko časa, dokler bodo čevlji na nogah. Tudi kranjskih klobas nam ne bo manjkalo.

Radi tega prosimo drage rojake in rojakinje, da se v obilnem številu vdeležijo te veselice, kajti čisti dobiček je namenjen domžalskim sirotam. Na svidenje 31. jan.!

Cleveland, Ohio.

Zopet je en pristen slovenski fant dobrega imena in stare korenine izginil iz srce naših fantov. To pot je preskočil zakonski plot Mr. Andy Sadar, dobro poznani tajnik društva Z. M. B. Držal se je do zadnjega, toda — saj veste! Nevesti je ime Mary Šile, iz dobro znane, prijubljene rodbine Šile. Poroka se je vršila v sredo 21. januarja. Bilo srečno!

Umrl je John Štare v sredo 14. jan. zvečer, ko je doma sedel na stolu v svojem stanovanju, 1319 East 55. St. Star je bil 46 let. Doma je bil s Primorskega. V domovini zapašča soprogo in več otrok. V Ameriki je bival 7 let. Pred kratkim je prišel iz Pensilvanije v Cleveland. Pogreb se je vršil v soboto 17. jan. Ker ni ničesar zapustil, so njegovi sodelavci v Madison Foundry zbrali skupaj potrebno svoto za pogreb. Naj počiva v miru!

Umrla je v sredo 14. jan. Ana Duganjevac, stara 45 let, stanujoča na 710 E. 155. St. Tu zapašča soproga, dva brata in dve sestri, v stari domovini pa mater. Pogreb se je vršil 17. jan. Počivaj v miru!

V Lutheran bolnišnici so farmjerji iz Windham, Ohio, pripeljali v sredo 14. jan. Mr. Antona Gerjola. Gerjol je poznán kot dolgoletni uslužbenec A. Grdina, a zadnje mesece je delal na farmi pri Mrs. Helen Zindra v Windhamu. Dne 14. jan. mu je postal glava, in farmjerji so ga naložili na sanj ter prepeljali 35 milj daleč v Cleveland. Operiran je bil na spencičini (alegija). Žalimo dobremu fantu skorajno okrevanje.

Raznoterosti

Kdo je hotel svetovno vojno.

To vprašanje je v časopisu zopet enkrat na dnevnem redu. Povod diskusiji je dal — note in nevanje". Gospodje so bili brez pohote — Kautsky, kateremu je bitrebe v skrbih: želja po vojni se la svoj čas uradno poverjena nam je v polni meri izpolnila. — loga, da prouči in objavi dotične nemške diplomatske listine. Knjižga še ni izšla, pač je te dni "Times" objavila važne odstavke tega dela, iz katerih jasno izhaja bistvena krievka Avstrije in Nemčije na svetovni vojni. Zelo značilne so opazke, ki jih je na listinah delal bivši cesar Viljem; iz njih se vidi, kako težko je mož čakal, da se dvigne s svojo vojsko. Avstrijski zunanji minister Berchtold mu je bil v tem najboljši zavaznik. Tako je nemški poslanik Tschirselsky 8. julija 1914 poročal v Berlin: "Grof Berchtold je rekel, da bo svojemu cesarju vsakakor svetoval, naj se zahteva na Srbijo sestavijo tako, da bodo popolnoma nespremljive". Iste dne je brzojavil poslaniki svetnik prime Stolber: "Grof Berchtold pa, da Srbija avstrijskih zahtev ne bo sprjela. Čisto gotov pa v tem oziru vendar ni; vendar mi-

si, da si smemo ob praktični izvršitvi v Belgradu stavljenih zahtev dovoliti dalekosežno vmešanje". Gospodje so bili brez pohote — Kautsky, kateremu je bitrebe v skrbih: želja po vojni se la svoj čas uradno poverjena nam je v polni meri izpolnila. — Končni uspeh je bil seveda popolnoma drugačen, nego so bili pričakovali.

Nemci so nad Kautskym skrajno ogorčeni, da je v sovražnem inozemstvu pred izidom celotnega dela objavil za Nemčijo najbolj obtežujoče stvari. Kautsky pa se pere in pravi, da indiskretnosti ni zakrivil on ter da je "Times" več stvari zavila. Glavna krievda se pripisuje založniku Cassirerju.

KANDIDATI ZA NEMŠKA PREDSEDNIKA.

Berlin, Nemčija, 22. januarja. Številne odlične Nemce se je že menovalo kot možne kandidate za predsedniško mesto.

Med temi možni se nahajajo Friderik Ebert, sedanjí predsednik nemške republike; maršal von Hindenburg, prejšni bavarski prestolonaslednik Rupprecht; Friderik von Payer, prejšni cesarski podkancler; profesor Friderik Foerster z vseniščica v Monakovem; Adolf Wermuth, župan iz Berlina in Adolf Bamaschke iz Hanaburga.

V dvomu.

Kuharica (v gostilni): — Ne! Ei gospod me je preje vprašal, če imam mehko srce. Zdaj pa na vem, jeli misli kako telečje srce, ali moje!

Več poklicov.

Gospa: — Ali vas m sram prosjačiti? Berač: — Vam vrjame, gospa; toda danes sem nekoliko natrkan; če sem trezen, sem vlovilec.

Dnevni pogovor.

- Jaka: "Kaj je novega, Jož?"
- Jože: "Slovenski-Amerikanski Koledar je izšel. V njem je najraznovrstnejše čtivo. Ali si ni že nabavil istis?"
- Jaka: "Ne še sedaj, pa bom kmalo."
- Jože: "Le naglo prijatelj, če ne, bo prej pošel, predno prideš ti na vrsto."
- Jaka: "Kaj pa je v letošnji izdaji?"
- Jože: "Predelgo bi trajalo, če bi hotel vse naštet. Le par člankov ti imenujem: "Slovenci", "Kaj so storili Jugoslavoani v svetovni vojni", "Generalni štrajk", "Rojstvo Jugoslavije" in tako dalje. Šele je cela kopica. Zanimivosti je svrhana mera."
- Jaka: "Koliko pa stana?"
- Jože: "Štiri dajme. To vendar ni dandanašnji noben denar. Vreden pa je desetkrat toliko."
- Jaka: "Kje bi pa lahko dobil en istis?"
- Jože: "Pošljí denar v znamkah na Slovenic Publishing Company, 23 Cortlandt Street, New York City, pa ti ga bodo takoj poslali."
- Jaka: "Dobro, dobro, bom po storil tako. Še danes bom poslal."

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERREY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

137 (Nadaljevanje).

— Kako se je nahajal nož Fabijana tako blizu prepada? Pepe ni odgovoril na to vprašanje svojega tovariša. Iznadljivost njegovega duha ni bila za trenutek v stanu najti naravnega pojasnila in oba lovca sta trepetala za trenutek pod težo strašne negotovosti.

Prejšnji mejni lovec pa se ni še smatral poraženim. Približal se je kraju, kjer sta oba na raztrganih vejicah spoznala smer, v kateri sta se morala borila zvaliti s planinice navzdol. Od tam je potegnili z iztegnjeno roko v mislih črto do središča prostora, ki je ločeval oba grma drug od drugega. Ta črta se je končala ob vznožju majhnega grička, nedaleč od odprtine prepada.

— Nož Fabijana je pri padcu padel iz njegov rok ter se zavalil do mesta, kjer si ga nase. Če torej domnevaš, kar je vrjeto, da so priskočili ob vznožju piramide, kjer se je vršil nadaljni boj, trije ali štiri svoje tovariše na pomoč, potem si lahko misliš, da je bil Fabijan hitro obkrojen in ujet, še predno je mogel pobrati svoj nož.

Bois-Rose se je moral zopet zadovoljiti s to izjavo, kajti dospel je do točke, ko je gorčice upal potem ko je premagal obup, ki se ga je lotil. Velike bolesti je mogoče pogosto pomiriti z manj tehničnimi razlogi kot so bili oni Pepeta.

Oba lovca sta kavalu zapustila del doline, katerega sta preiskavala ter splezala na višek skalnatnega roba.

— Vračam se zopet k svojemu mnenju, — je nadaljeval Pepe, docim sta oba skušala prodreti skrivnostni dogodek, katerega niso hotela pojasniti ta razorana tla.

— Don Fabijan je jetnik v rokavih tega prokletega Mestiza in slednji bo skušal pridobiti ga z ustrahovanjem ali obljubami. Mladi in pogumni mož pa se bo prvim rogala in druge zaničeval. Vsled tega nama bo na ta ali oni način dan čas, da prodreva do njega.

— Ah, — je vzkljnil Bois-Rose. — Tak star lisjak ter sem se tako spustil speljati na led!

— Najti je še orožja, katerih nama ne morejo vzeti, namreč dober nož, neustrašeno srce ter zaupanje v Boga, ki te ni na tako čudoviti način zdržal s Fabijanom, da bi ti ga zopet za vedno odvzel.

— Kaj na tem! Napravila bova tako kot ubogi Indijanci, ki so nas pogostili s koreninami in ki žive le od divjih sadežev in korenin.

— Tako te rad vidim, Bois-Rose, prav od onega dne, ko si se nahajal v kaj kritičnem položaju in ko si mirno kadil čeprav si bil privezan na oni strašni koles. Vspričo glasu neke puške, koje zvok si dobro poznal, si brez presenečenja obrnil svojo glavo v trenutku, ko je Indijanec, ki je že načel tvojo kožo na čelu, padel na tla kot zadet od strele.

— V resnici nisem bil presenečen, Pepe, kajti pričakoval sem te, — je rekel Kanadec priprosto.

— Tega ti ne rečem, da te spominjam na majhno uslugo, temveč ker ti hočem dokazati, da ne sme človek na tem bornem svetu obupati glede nikake stvari.

Oba lovca sta pršla na isto mesto, na katerem so se nahajali Indijanci prejšnjega dne. Bois-Rose je stal pokonci ob obronku ter vrzel tožen pogled na piramido, na kateri so se vsi utaborili, enotni in pogumni. Njih enotnost pa je bila razbita in preostal jim je le še pogum.

— Ah, — je vzkljnil Kanadec, — to je prvo veselo gibanje od večraj zvečer, ki se oglašva v mojem sre.

— Kaj pa je? — je vprašal Pepe, ki se je približal tovarišu.

— Poglej!

Bois-Rose je pokazal svojemu tovarišu krpo z jopiča Fabijana, katero je moč vetra obdržala na grmičevju.

— Prišel je do sem, — je nadaljeval Kanadec z žalostnim vese-ljem, — in ta cunjna mu je bila strgana s telesa, ko se je branil.

— Jopič tega ubogega dečka je bil zelo slab, čeprav bi bil lahko bogat mož, — je rekel Pepe. — Toda je tudi dokaz, da se ne motim, če rečem, da še živi. Pri tem pa ti tudi vprašal, če še vrjameš, da skrbijo Indijanci za trupla belokožcev.

— To je res, — je odvrnil Bois-Rose. — Nisem mislil na to, da bi ikakl tukaj dokazov za to.

Žalosten prizor je govoril izrazito za trditev Pepeta. Bilo je truplo Baraha, ki je še vedno ležalo na mestu, kjer ga je podrla krogla Kanadca. Nearečnej očitvidno ni hotel zapustiti svojega zaklada.

— Če bo ta pasji Mestizo skrbel za mrliče kot si domnevali ti, — je rekel Pepe, — bi bil bogato nagraden s tem zakladom, ki leži tukaj. Don Fabijan se ima zahvaliti za svoje življenje misli, katero mi je navdihnil Bog sam, da sem namreč pokril to dolino z vejev-jem in peskom ter skrival zaklad pred očmi vsakega.

To je bila resnica, kajti v človeškem življenju je najti pogosto trenutke, ko sledi človek impulzu, ki prihaja od neke višje sile.

— Ali hočeva vzeti s seboj nekaj zlata, ko nimava nobenega drugega orožja, Bois-Rose? — je vprašal Španec.

— Kaj nam pomaga zlato v stepah? Ali bo mogoče pogled na to zlato odstranilo od nas divje zveri? Ali bodo po prerijah pasoci še bivoli prišli k nam ter se pustili od zlata? Pustimo to Zlato dolino kot je s svojim mrličem, ki nudi dokaz, da se vsako zlo kaznuje na svetu. Ta krpa je zame veliko bolj dragocena kot so vsi zakladi sveta.

Oba lovca sta na tem mestu izvedela za vse skrivnosti, katere sta hotela vedeti ter se obrnila proti Meglenim goram, kojih megle so lahko prikrievale rešitev marsikatero skrivnosti.

— Postojva tukaj za trenutek, — je rekel Pepe, ko je precej z napornim splezal po strmi stazi, po kateri sta najbrž odšla Main Rouge in Mestizo, kajti takota se je pričela oglašati pri obeh lovec.

Razdelila sta si majhne zaloge, ki so še preostale. Pri obli njih prvi in edini obed, ki sta ga zavžila od prejšnjega večera, ko sta se še nahajala v družbi Fabijana.

Naj je bolečina, katere občuti človek, še tako silna, dok nikdar ne dopusti, da bi ostale pravice narave dolgo časa nevaževane, kajti življenje človeka je le dolga vrsta mimooidnih bolečin, katerim se ne more nikdo izogniti. Vsled tega je tudi človek prišeljen prehraujevati svoj obup.

Po končanem obedu sta Kanadec in Španec potrpečljivo nadaljevala svoja raziskavanja. Ker je vihar in naliiv izbrisal vse sledove, je bilo zelo težko najti najmanjšo sled.

Natančna preiskava dela tal, ki je bil vsakemu dodeljen, ni prinesla na žla nobenega znaka, ki bi lahko dovedel oba lovca na pravo sled. Oba sta bila obdana od megle ter nista mogla videti drug drugega, ko je Pepe nasenkrat poklical Kanadca na posvetovanje.

Zaman je čakal na odgovor in ko ga je drugič poklical, je odgovoril pad človeški glas, a to ni bil oni Kanadec.

Pepe je bil presenečen vsprič dejstva, da se ne nahaja sam s Kanadcom v teh gorah, ter valed tega zaklical z glasom, ki je zvenel kot da ima puško v rokah:

— Kdo za vrags pa je to! — Koga kličeš? — je vprašal glas Bois-Rose-ja iz sredine megle. — Senjor Bois-Rose, senjor Pepe, kje sta? — Tukaj, — je odvrnil Pepe, ki je spoznal glas Gayterosa. — Hvala Bogu, da vas kenečno zopet najdem, kajti drugače bi moral poginuti od gladi v teh prokletih Meglenih gorah, — je rekel škaklirani gambusino ter stopil iz megle, ki ga je dotedaj zakrivala. — Dobro, — je rekel Pepe, sam zase. — To je zopet gostač, katerega bo treba hraniti s koreninami. — No, dečko moj, slabo ste zadeli, — je rekel naglas. — Lovci brez pušk so zela slabi zavezniki. — In Don Fabijan? — je vprašal Gayterosa, ki ni pozabil, da se ira edinele priprošnji tega mladega moža zahvaliti za svoje življenje. — Ali je nesreča, katero sem slutil, v resnici nastopila? — On je jetnik Indijancev in vi vidite nas same brez šivil, brez municije, izročene držvim zverem in lakoti. Predno pa vam povem vso narečo, ki nas je zadel, moram še vprašati Bois-Roseja za informacije. Španec je pokazal staremu lovcu ob vznožju gostega grma pelina sledove, katerih ni mogel dež popolnoma izbrisati. — Ali so bili tudi beli med njimi? — je vprašal. — Tukaj so indijanski mokasini in tukaj podplati belega, če se ne motim. Gozdnemu romarju ni bilo treba dolgo preiskovati sledove, katere mu je pokazal Španec.

(Dalje jutri.)

Neznanim grobovom

"Nikakva ljudska mašta ne bi mogla opisati sve načine, na koje ih ubijahu". (Iz govora Tresjica-Pavičica o preganjanju Srbov v Bosni.)

Šli fantje so. Šli starci, glave nepogljive. Šle z deco matere. In deve ljubeznive.

Šle starke slabe. "Kar živi — ukaz so dali. Bolnike so z rokami na klavnico peljali.

Lo v seneci pušk so dokončali zadnjo hojo, in cilju so kopali jame si — vsak svojo.

Še zadnji blagoslov. V akordih pesmi svete, in prsih matere utihnilo je dete.

Nato deset. In spet deset — kot so pač stali. Miladenič, starec. Žena z možem. Deček mali.

In puške počijo. — "Gospod, zdaj bodi z nami!" — Umolknil je koral, ki so ga peli sami. —

Vesice prazne so. Povsod le črna stena. In za vasmi grobovi, ki jim ni imena.

V njih tisoč leže. Leži v njih narod celi. In človeštvo teh, ki so tam moč imeli.

A vi, ki bil vas greh je — kri slovaška v žilah, vi, pokončani v očetnjave Termopilah,

neznanci vi, ki pa srce sveta je vaše, junaki svetli vi, vi bratje, sestre naše,

vi vsi, vsi vi! — Ko zlomljen meč bo, konec klanju, ko iz krvi Evropa se zbudi k spoznanju,

ko laž ob moč bo svojo, ko spet pravda vstane, ko kri izmiri se, preštejejo se rane, ko mir prinese spet ljudem ljubezen pravo; takrat pred vami svet bo stal z odkrito glavjo!

SLUČAJ GORAVOSTI V BOSTONU.

Boston, Mass., 21. januarja. — Danes so tukaj razkrili slučaj "goravosti. Po preiskavi, ki je trajala dva dni, so zdravniki izjavili, da trpi Frank Lena, delavec v neki čokoladni tovarnici, na tej bolezni. Opazovali so ga izza preteklega avgusta. Lena, ki je star 23 let ter ne neporečen, je prišel sosednjaj iz Rome, N. Y. pred tri dni leti. Poslan bo v svezno kolektivo za gošavo na Penikete otoku.

HOLANDSKA NOČE IZROČITI KAZENJEJA?

Haag, Nizozemska, 22. januarja. Haag, Nizozemska, 22. januarja. Odgovor nizozemske vlade na zahtevo zaveznikov, naj jim izroči prejšnjega nemškega cesarja, je bil poslan danes zjutraj nizozemskemu poslaniku v Parizu. Vrjetno je, da bo izročeni Clemencau-ju še danes.

V kolikor je mogoče izvedeti, ni nobenega dvoma, da bo nizozemska vlada odklonila zahtevo ter obenem tudi pojasnila stališče Nizozemske.

Argument, da Holandska ne more izročiti prejšnjega kazenjca zaveznikom, ker je nemški podanik, predstavlja po mnenju številnih del odgovora. Nemogoče je dobiti kako-majenje glede tega slučaja v oftejelnih krogih, kjer je ustvarila poslanica precej nervoznosti v ministerjalnih krogih, kajti tam se boje, da bo imela za posledico velike težkoče.

Vrtil se je tajni ministrski svet, da se reši to vprašanje. Berlin, Nemčija, 21. januarja. Niti vladni uradniki, niti listi tukaj ne komentirajo o sedanjem stanju postopanja, tikajočega se izročitve prejšnjega nemškega kazenjca.

POEDRAVI IZ NEW YORKA.

Na porratku v staro domovino pozdravljam še enkrat moje tri brate Andreja, Gašperja in Janeza v Pittsburghu, Pa., in svaka Antona Rihtar v Denverju, Colo., ter vse prijatelje in znance širom Amerike. Odlpujemo 21. januarja s parnikom "La Lorraine". — Jakob Bitenc, Mihael Klopčič, Jakob Rihtar.

Pri odhodu v stari kraj še enkrat prav lepo pozdravljam vse prijatelje in znanec v Pennsylvaniji, posebno moja brata Ivana in Jožefa Mihalič ter vse one, ki stamujejo v Mayburgu, Pa. — Tone Mihalič.

Predno se podam na široki ocean, prav iskreno pozdravljam vse moje sorodnike po državi Minnesoti in v Clevelandu, Ohio, sploh vse prijatelje in znanec, posebno brata Alojzija v Ely, Minn. — Janez Pogorelec.

Pred odhodom v staro domovino srčno pozdravljam vse moje prijatelje po državi Ohio, posebno Franka, Johna in Louisa Kužnik ter njihove družine. Z Bogom in na svidenje! — Frank Berus iz Dobernke na Kranjckem.

Rada bi izvedela za naslov svoje matere ALOJZIJE MIKLJIČ, rojene v Dragi št. 25 pri Kočevju. Pomneje se je pisala SMITH in biva že dolgo let nekje v Združenih državah. Svoječasno je bivala v Johnstonu, Pa. Me ne in še eno sestro Antonijo Smith je pustila svoji usodi. Sedaj sem stara 23 let in živim v pomanjkanju, zato prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za nje naslov, da mi ga blagovoli nemaniti, za kar bom celo hvaležna. — Antonija Miklič, Dragi št. 25 pri Kočevju, Slovenija. J. Pogorelec. (24-25-1) Indiana.

NAZVANILU IN ZAHVALA.

Z žalostnim srecom naznanjana vsem znanecim, prijateljem in sorodnikom, da je v Gospodu zaspe-la moja soproga oz. mati.

MARIJA KRAŠOVEC rojena Vikič v Čele, fara Prem pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Smrt ji je pretrgala nit življenja dne 16. januarja ob 6. uri zvečer po 3dnevni bolezni.

Tem potom se vsem najrajšeje zahvalim, kateri so mi pomagali v času njene bolezni, kakor tudi vsem onim, kateri so jo obiskali na mrtvaškem odru. Najlepša hvala vsem onim, ki so jo spremili k zadnjemu počitku in za prekrasne vence.

Ti pa, draga, nepozabljena žena oziroma mati, poivaj v miru in lahka naj ti bo ameriška zemlja! Duša tvoja naj se veseli nad zvezdami!

Zalujoči ostali: Janez Krašovec, soprogo. Marija in Josipina, hčeri, stari 5 let oziroma 20 mesecev. P. O. Box 32, Richwood, W. Va.

NAZVANILU IN ZAHVALA.

Tužnim srecom naznanjam vsem sorodnikom, znanecim in prijateljem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja moji ljubljeni soprogi oz. materi.

ANI SKURU Pokojnica je bolehalna skozi dva tedna na porodni bolezni ter je dne 10. januarja 1920 ob 7. uri zvečer v starosti 40 let v grozni mukah v Gospodu zaspe-la. Pokojnica zapuščala mene zalujočega soproga ter 6 otrok prvega in 3, katerih starih je star 3 leta in mlajši 2 tedna, drugega zakona ter dve sestri in več sorodnikov tu v Ameriki. V stari domovini pa mater in eno sestro.

Pogreb se je vršil dne 13. januarja s peto sv. mašo zadušnico na tukajšnje katoliške pokopališče sv. Krža, kjer počivata tudi njen prvi soprogo Frank Rotar ter njen brat Alojzij Jenko.

Pri tej priliki se srčno zahvaljujem vsem, ki so jo obiskali ter sregli v času njene bolezni; dalje družstvu Zarija Svobode šte. 325 SNPJ., katerega članica je bila, ki se je korporativno vdeležilo pogreba in ji položilo na krsto krasni venec; dalje družstvu sv. Jožefa št. 89 JSKJ., katero se je tudi vdeležilo pogreba ter ji podarilo krasni venec; dalje vsem posameznim družinam, katere so podarile vence, kakor tudi vsem ostalim rojakom in rojakinjam, ki so nas obiskali v tužnih urah ter jo spremili k večnemu počitku.

Tebi, ljuba, nepozabljena mi soproga, mati in prijateljica, pa bodi lahka svobodna zemlja; počivaj v miru, naj ti sveti večna luč!

Zalujoči ostali: Alojzij Skuba, soprogo. Otroci prvoga zakona: Frank, Jožep in Alojzij Rotar, sinovi. Marija, Angela in Ana Rotar, hčere. Otroci drugega zakona: Stanley, Henry in John Skuba, sinovi. Gowanda, N. Y., dne 22. januarja 1920.

NA PRODAJ.

Radi odpotovanja v staro domovino seč se namenil prodati svojo DOMAČIJO, to je hišo s šestimi sobami in tremi kletmi ter svinjak za deset praščev. Zemlja, katere obsega 3 loto, je vsa razdelana in v lepi legi ter bujno rodovita za vrtno pridelke. Pred durmi je novi neuhajljivi vodnjak. V vseh sobah je plinova luč, kakor tudi v kuhinji za kuhno. Vse sobe so opremljene z hot air furnace ali s pečjo, dodavajoč topli zrak. Vsa poslopja so v najbolsi stanju ter komaj dve leti, od kar sem pričel graditi. V bližini se nahaja prenegorov, kateri vedno obratuje. Prodal bom po najnižji ceni. Za nadaljna pojasnila privedite me osebno obiskati. — Joe Murgel, Bishop, Pa. — Box 232, Cecil, Pa.

POZOR, SLOVENCI!

Slovenec srednje stariosti se želi seznaniti s Slovenko, ki je v rosti v svrhu ženitve. Katere velli, naj se oglasi na ... Anthony Stanija, 815 North East St. Indiana. (24-25-1)

Rada bi izvedela za naslov moje sestre IVANE MAUER, rojene Kern, doma iz Hotimaze, št. Jur pri Kranju. Pred tremi leti se je nahajala v Clevelandu, Ohio. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njen naslov, naj mi ga naznani, za kar mu bom zelo hvaležna, ako pa sama to čita, naj mi sporoči svoj naslov, ker imam zanjo zelo važno poročilo iz starega kraja. — Mana Dolinšek, 1736 Bissel St., Chicago, Illinois.

PREKLIC.

Podpisani tem potom izjavljam, da ni resnično, kar sem v pijanosti govoril čez M. Kovača in družino Zupan. S tem hočem popraviti krivico. — John Lekšic, 749 Hough St., Indianapolis, Ind. (24-27-1)

Kje se nahaja sestra ali kateri drugi sorodnik od FRANKA SINKOVCE. On je delal pri enem šaktu nedaleč od Pittsburgha, Pa. Pripetila se mu je nesreča, padel je v šakt in drugi dan je umrl v bolnišnici v Pittsburghu. Slišal sem, da ima sestro nekje v Illinoisu. Če vidi ta oglas ona ali kateri drugi sorodnik pokojnega, naj se oglasi in jaz mu bom dal vsa pojasnila o umrlem Franku Sinkovcu. Moj naslov je: Tony Zaletel, Box 95, Crab Tree, Westmoreland Co., Pa. (23-24-1)

IZBEM ŠTIRI PARTNERJE.

z majhnim kapitalom, ki bi hoteli iti z menoj v partnerstvo že vstajevno usujarno ali ledramo, pri kateri se danes zaslužijo skoro največji procenti. Na vsako vprašanje bom odgovoril in dal vsa potrebna pojasnila. Pišite ali osebno vprašajte pri: M. Jalovec, 19600 Shawnee Ave., N. E., Cleveland, Ohio. (20-27-1)

Rad bi izvedel, kje se nahaja ANTON FLORJANČIČ,

doma iz Studence pri Poljčanah na Stajerskem. Zadnji njegov naslov je bil: Box 213, Rillton, Pa. Ako je kateremu tamkajšnjemu rojaku znan njegov nov naslov, ga prosim, da mi ga pošlje, za kar mu bom prav hvaležen. Za slučaj pa, da on sam čita te vrstice, želim, da se mi nemudoma zglaš, kajti poročati mu imam važne novice, tika-joče se njegovega posestva v starem kraju. — August Colander, 70 — 9th Ave., New York, N. Y. (23-26-1)

Kje je ALOJZIJ VOGLAR?

Do- ma je iz Leskovec pri Krškem. V Ameriki biva že 12 let. Pred šestimi leti se je nahajal tukaj v Clevelandu. Od takrat se pa ne ve zanj. Ker ima v starem kraju lepo dedščino, prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, naj ga javi, ali pa naj se sam oglasi na: John Levčar, 3123 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (22-24-1)

IZBEM svojega brata ANTONA SEDLAR,

doma iz St. Raperta na Dolenskem. Pred letom je bil v Pittsburghu, Pa., zdaj pa ne vem, kje se nahaja. Jaz mišlim v kratkem odpotovati v stari kraj in zato prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Frank Sedlar, 1249 East 55. St., Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj prijatelj FRANK JAMNIK,

podomače Mohorjev iz Gaberje, fara Kopanj pri Grosupljem. Mimulo je že več kot dve leti, kar ne slišim nič od njega in ne izvem, kje se nahaja. Ker poizvedujejo po njem iz stare domovine njegovi stariši in sestre, zato prosim cenjene rojake širom Amerike, če je kateremu kaj o njem znano, da mi sporoči, za kar se mu že vnaprej zahvaljujem, ako pa sam čita te vrstice, prosim ga, naj se mi oglasi, ali pa naj piše svojim starišem v stari kraj, ker oni so največ v skrbeh, če on še živi. Moj naslov je: Jernej Babich, Box 549, Brewster, Ohio. (23-24-1)

Cosulich Line

Direktna pot na Grsko in v Trst

Parnik Belvedere odpluje 7. Februarja

Parnik President Wilson odpluje 6. Marca

Parniki odplujejo od pomola 7. o' vznožju 41. ulice, 60. Brooklyn

Za cene in druge informacije se obrnite na

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

Rada bi izvedela, kje se nahaja PETER RACKI mlajši. Pred časom je bil v Delagua, Colo. Če kdo izmed rojakov ve za njegovo bivališče, naj mi ga naznani, ako pa sam bere te vrstice, naj se mi javi na naslov: Miss Clara Hekenschlag, 8 North Ave., Millvale, Pittsburgh, Pa.

IZBEM ŠTIRI PARTNERJE.

z majhnim kapitalom, ki bi hoteli iti z menoj v partnerstvo že vstajevno usujarno ali ledramo, pri kateri se danes zaslužijo skoro največji procenti. Na vsako vprašanje bom odgovoril in dal vsa potrebna pojasnila. Pišite ali osebno vprašajte pri: M. Jalovec, 19600 Shawnee Ave., N. E., Cleveland, Ohio. (20-27-1)

Rad bi izvedel, kje se nahaja ANTON FLORJANČIČ,

doma iz Studence pri Poljčanah na Stajerskem. Zadnji njegov naslov je bil: Box 213, Rillton, Pa. Ako je kateremu tamkajšnjemu rojaku znan njegov nov naslov, ga prosim, da mi ga pošlje, za kar mu bom prav hvaležen. Za slučaj pa, da on sam čita te vrstice, želim, da se mi nemudoma zglaš, kajti poročati mu imam važne novice, tika-joče se njegovega posestva v starem kraju. — August Colander, 70 — 9th Ave., New York, N. Y. (23-26-1)

Jaz Terezija Palčič, omožena Žganjar,

bi rada izvedela za naslov mojega brata ANTONA PALČIČ, doma iz Iga pri Ložu, podomače Pavlovy, št. 7. Kdor izmed rojakov ve za njega ali za njegov naslov, prosim, da mi ga blagovoli naznaniti, ako pa sam čita ta oglas, naj se mi nemudoma zglaš, ker mu imam zelo važne stvari sporočiti glede starega kraja. — Mrs. Therese Žganjar, Box 26, Gilbert, Minn. (23-26-1)

POZOR DOGARJI

V Kentucky sem kupil 50,000 hrastovih drevcev, ter potrebujem 250 dogarjev in 25 formano, da mi pomagajo izvršiti delo na tem lesu. Drevesa so v gorah, kjer ni ne blata, ne mraza, ne moskitov. Za delo plačam toliko, da si boste privedli več denarja, kot si ga zamorete privedti, kjer delate sedaj, ne cunaje se, kje ste. Vi lahko delate vsak dan v dežju ali solncu v kentučkih gorah, dočim zamorete v južnih gozdih delati samo polovico časa. Če ostanete pri meni štiri mesece, vam bom povrnil vožnjo na šolastici. Če pa ne najdete vse tako kot pravim, vam bom povrnil vse stroške, če privede sem ter privede moje ponudbo. Privedite v Hazard, Kentucky in tam me boste našli pripravljenega, da vam dam delo.

H. KRANER, HAZARD, KENTUCKY. (23-26-1)

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIN BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezn. Jaz sam še zdravim nad 23 let ter imam skušnjo v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas vsem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezn. Zato se morete popolnoma zanesti na mene; moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak privedite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazanje in lise po telesu, bolezn v grlu, izpadanje las, boleznine v kolenih, stare rane, živčne bolezn, očiščevanje, bolezn v močvirju, ledcah, jetrah in sledcu, reumatizem, katari, riste žilo, sodena žila.

Uravna ure od 10. pondeljka, urekah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. V torek, sredo in četrtek od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIVEDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.